

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

HANDELINGEN

7-8-9-10-11

VERGADERINGEN VAN NOVEMBER 1992

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

AIDS

BOELWERF

BRTN

DE LIJN

DOPING

ELEKTRICITEITSDISTRIBUTIE

INTERPELLATIES

KLUIZENDOKCOMPLEX

KWALITEITSBEWAKING IN HET ONDERWIJS

LUCHTHAVEN TE ZAVENTEM

MIGRANTENPROBLEMATIEK

SINT-MICHIELSAKKOORD

SPIJBELEN

TEXTIELINDUSTRIE

VTM

WATERVOORZIENING IN VLAANDEREN

WATERWINNING IN DE DUINGEBIEDEN

Inhoud

Nr.7 Dinsdag 17 november 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 209

Boodschappen, blz. 209

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 209

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 209

Beleidsbrieven
Indiening en verwijzing, blz. 209

Advies van de Raad van State
Indiening en verwijzing, blz. 210

Beslissing van de Geschillenraad
Indiening en verwijzing, blz. 210

Besluiten van de Vlaamse Executieve
Indiening en verwijzing, blz. 210

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 211

Kennisgeving van het Arbitragehof
Indiening, blz. 211

Schriftelijke vragen
Indiening, blz. 211

Samenstelling van commissies en werkgroepen
Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 211

Interpellaties (Regl. art.76)
Interpellatie van de heer M. Verwilghen tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de waterdistributie in Vlaanderen

Interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de watervoorziening in Vlaanderen, blz. 211

Sprekers : de heer M. Verwilghen, mevrouw V. Dua, de heren I. Verleyen, C. Lisabeth, P. Tant, minister N. De Batselier, minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 224

Interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de genomen maatregelen tegen illegale varkenshouderijen, blz. 224

Sprekers : de heren M. Maertens, F. Vergote, L. Bril, L. Barbé, minister N. De Batselier

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over verwijlintresten ten gevolge van laattijdige betalingen, blz. 229

Sprekers : de heren E. Schuermans, minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de toename van het spijbelen van jongeren, blz. 230

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, J. Demeulenaere, minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kwaliteitsbewaking bij het universitair onderwijs en het hoger onderwijs van het lange type, blz. 233

Sprekers : de heren M. Van Peel, minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer J. Caubergs tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over problemen bij De Lijn in Limburg, blz. 235

Sprekers : de heren J. Caubergs, minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 236

Nr. 8 Dinsdag 17 november 1992 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 237

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de objectiviteit van de BRTN-nieuwsdienst

Interpellatie van de heer J.-P. Van Rossem tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de objectiviteit van de BRTN in politieke uitzendingen

Interpellatie van de heer J.-P. Van Rossem tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de informatieverzorging door VTM, blz. 237

Sprekers : de heren F. Van den Eynde, J.-P. Van Rossem, A. Denys, E. Van Rompuy, J. Ulburghs, minister H. Weckx

Motie van aanbeveling, blz. 247

Benaming van een fractie
Mededeling van de fractievoorzitter, blz. 247

Regeling van de werkzaamheden, blz. 247

Bijlage

Vraag om uitleg

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

Vraag om uitleg van mevrouw V. Dua tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de uitbouw van een GIS-Vlaanderen, Blz. 250

Nr. 9 Woensdag 18 november 1992

Berichten van verhindering, blz. 255

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer S. De Clerck tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de textielindustrie in Vlaanderen, blz. 255

Sprekers : de heren S. De Clerck, H. De Croo, G. Annemans, F. Vergote, M. Capoen, F. Wymeersch, L. Barbé, J. Laverge, A. Denys, H. Candries, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, minister-president L. Van den Brande

Verwelcoming van een buitenlandse delegatie, blz. 265

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het monopolie van de gemeenten betreffende de elektriciteitsdistributie, blz. 265

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, F. Dielens, minister-president L. Van den Brande

Interpellatie van de heer J. Van Hauthem tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Sint-Michielsakkoord

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse

minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de houding van de Vlaamse regering tegenover de gevolgen van het Sint-Michielsakkoord, blz. 268

Sprekers : de heren J. Van Hauthem, E. Van Rompuy, A. Denys, L. Van Nieuwenhuysen, G. Annemans, K. Van Overmeire, J. Vande Lanotte, J. Timmermans, minister-president L. Van den Brande

Motie van aanbeveling, blz. 282

Regeling van de werkzaamheden, blz. 282

Nr. 10 Donderdag 19 november 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 283

Voorstellen van resolutie

Indiening, blz. 283

Migrantenproblematiek

Voorstel van resolutie van de heer E. Beysen C.S. betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 242 (1992-1993) — Nr. 1

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, E. Beysen, V. Anciaux, J. Geysels en J. Decorte betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 246 (1992-1993) — Nr. 1

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, V. Anciaux, J. Geysels en J. Decorte betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 247 (1992-1993) — Nr. 1

Debat, blz. 285

Sprekers : de heren L. Hancké, M. Didden, H. Brouns, M. Van Peel, G. Annemans, F. Van den Eynde, E. Beysen, J. Sleenckx, V. Anciaux, J. Ulburghs, L. Van Nieuwenhuysen, K. Van Overmeire, mevrouw M. Vogels, de heren J.-P. Van Rossem, F. De Man, J. Caubergs, mevrouw M. Dillen, de heer J. Van Hauthem, mevrouw de minister W. Demeester-De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. 312

Nr. 11 Donderdag 19 november 1992 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 313

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van mevrouw V. Dua tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de beslissingen inzake het Kluisendokcomplex in Gent, blz. 313

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de Noord-Zuidverbinding in Limburg, blz. 314

Actuele vraag van mevrouw M. Aelvoet tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bouwvraag van het Universitair Ziekenhuis KUL, blz. 315

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de toegangswegen naar de luchthaven van Zaventem, blz. 316

Actuele vraag van de heer J. Eeman tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de hygiëne in schoolkeukens, blz. 316

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de dopingcontroles op het ECC-tennistornooi, blz. 317

Actuele vraag van de heer F. De Man tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de invoering van een verplichte AIDS-test voor immigranten, blz. 318

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een reclamespot voor Humo op de BRTN-radio, blz. 319

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het Mewarplan van de IWVA voor waterwinning in de duingebieden, blz. 320

Sprekers : de heren M. Maertens, minister N. De Batselier, minister T. Kelchtermans

Voorstel van resolutie van de heer E. Beysen C.S. betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 242(1992-1993) — nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 323

Sprekers : de heren E. Beysen, F. Van den Eynde, L. Hancké, M. Van Peel, mevrouw M. Vogels

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, E. Beysen, V. Anciaux, J. Geysels en J. Decorte betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 246 (1992-1993) — nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 326

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, V. Anciaux, J. Geysels en J. Decorte betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 247 (1992-1993) — nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 327

Motie van aanbeveling van de heer L. Barbé tot besluit van de op 22 oktober 1992 door de heer L. Barbé gehouden interpellatie tot de Vlaamse ministers bevoegd voor leefmilieu en gezondheidsbeleid, over de kwaliteit en de kwantiteit van het drinkwater

— 237 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 328

Spreker : de heer L. Barbé

Motie van aanbeveling van de heer E. De Groot en mevrouw L. Maximus tot besluit van de op 22 oktober 1992 door de heer E. De Groot gehouden interpellatie tot de Vlaamse minister bevoegd voor gezondheidsbeleid, over de AIDS-preventie

— 238 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 329

Sprekers : de heer E. De Groot, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer F. De Man

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)
(Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de BRTN-reportage Verboden vruchten van donderdag 12 november 1992, blz. 331

Sprekers : de heren M. Van Peel, J. De Mol, A. Denys, J. Spinnewyn, E. De Groot, minister H. Weckx

Actuele interpellatie van de heer F. Wymeersch tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de stand van zaken in verband met de Boelwerf, blz. 334

Sprekers : de heren F. Wymeersch, A. Denys, G. Annemans, M. Cordeel, H. Candries, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 340

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

H. Van Wambeke : buitenslands ;

F. Cauwenberghs, F. De Man, J. Dupré, A. Schellens : ambtsverplichtingen.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)
(Voortzetting)

Interpellatie van de heer S. De Clerck tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de textielindustrie in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer De Clerck tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering,

Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de textielindustrie in Vlaanderen.

De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de Vlaamse textielsector maakt bange dagen door. Dagelijks verschijnen in de krant artikelen over textielbedrijven in moeilijkheden.

Na de moeilijke jaren zeventig en een revival in de jaren tachtig via het Textielplan, vragen wij ons af op welke manier wij de jaren negentig zullen doormaken in deze arbeidsintensieve sector. Zal de sector verdwijnen, of zullen er integendeel door een vernieuwde aandacht mogelijkheden worden geopend om het rijke bestand aan textielbedrijven in stand te houden ?

Ongeveer 90.000 personen zijn in de textielsector tewerkgesteld ; 85 procent van het textielgebeuren is in Vlaanderen gesitueerd en 50 procent zelfs in West-Vlaanderen. In het arrondissement Kortrijk zorgt de textielsector voor 30 procent van de tewerkstelling. In 1990 exporteerde de sector voor bijna 300 miljard Belgische frank ; dit betekent dat ongeveer 80 procent van hetgeen in deze sector wordt geproduceerd voor de uitvoer is bestemd. De textielindustrie is overigens goed voor bijna 10 procent van het totaal van de Belgische uitvoer. De indirecte tewerkstelling via deze sector is uiteraard ook bijzonder hoog. Denken we

maar aan de zo belangrijke textielmachinebouw, alsook aan de honderden vormen van dienstverlening aan onze bedrijven.

Deze gegevens tonen aan dat de textielsector van fundamenteel belang is voor onze economische toekomst. Het gaat bovendien om een overwegend Vlaamse sector van vooral familiale bedrijven, inbegrepen deze die zich om opportuniteitsredenen over de taalgrens hebben gevestigd en er royale akkoorden afsluiten met de heer Spitaels. Ook dit zijn Vlaamse bedrijven, die weliswaar een andere weg hebben gekozen.

De heer H. De Croo : Royale of loyale akkoorden ?

De heer S. De Clerck : Het gaat over royale akkoorden die worden afgesloten door Vlaamse bedrijven in Wallonië...

De heer G. Annemans : Met Vlaamse centen ?

De heer S. De Clerck : Met de steun van de heer Spitaels.

De heer H. De Croo : Het gaat dus om hoffelijke akkoorden.

De heer G. Annemans : Gesteund door het Hof van Laken dus ? Laken is tenslotte textiel.

De heer S. De Clerck : Het is merkwaardig dat er sinds jaren een soort doemdenken blijft hangen over de toekomstmogelijkheden van de textielsector. Heel wat recente bedrijfs-sluitingen en faillissementen zouden

De Clerck

dit pessimisme kunnen bevestigen. Ook de cijfers over de teruglopende investeringen, een vermindering van 12,5 percent in 1991, kunnen erop wijzen dat de sector zijn vertrouwen in de toekomst wat verliest.

Mijnheer de voorzitter van de Vlaamse regering, wellicht zullen we straks nog andere bedrijven in moeilijkheden zien verschijnen op het lijstje van dossiers die nu reeds ter tafel liggen. Welke houding zal de Vlaamse regering aannemen ten aanzien van deze industriële activiteit, die zo belangrijk is voor het economische weefsel in Vlaanderen ?

Uiteraard is er een algemene economische politiek nodig die instaat voor een gunstige omgeving waarin het familiale maar ook het groeiende bedrijf kan aarden en die toelaat voldoende kapitaal te verzamelen om industriële risico's te nemen, gebruikmakend van de industriële ervaring van goed geschoold personeel.

Tegelijkertijd zal ook een bewuste internationale en Europese aanwezigheid moeten worden uitgebouwd om ten behoeve van de ondernemingen in het algemeen en van de **textielsector** in het bijzonder een bewuste politiek te volgen zonder in **concurrentievervalsende** maatregelen te vervallen zoals het recent toekennen van 20 miljard frank Belgische steun in het kader van het Retex-programma aan Europese textielbedrijven in de minder ontwikkelde regio's. Zo worden bedrijven gesubsidieerd in Noord-Frankrijk, die op nauwelijks enkele kilometers van onze Zuid-Westvlaamse industrie liggen.

De nationale wetgever zou ons ook juridische en fiscale instrumenten ter beschikking moeten stellen om verantwoord ondernemen mogelijk te maken. De nationale bevoegdheden op het vlak van de economische politiek moeten meer nadrukkelijk worden ingeschakeld in het verwezenlijken van de Vlaamse **betrachtingen**. Om de verankering van de bedrijven te realiseren is er nood aan **vennootschapsrechtelijke** en fiscale instrumenten. Vanuit Vlaanderen moet

daaraan voldoende aandacht worden besteed.

Naast dit alles zal er ook op gewestelijk vlak een industriële politiek voor de sector moeten worden uitgewerkt, die zich onderscheidt van de **investeringssteun** die via de klassieke **expansiewetgeving** wordt toegekend.

Deze sectoriële politiek moet geen heruitgave zijn van het textielplan, dat massaal middelen ter beschikking van de ondernemingen heeft gesteld. De nieuwe sectoriële politiek moet niet bestaan uit een massale injectie van financiële middelen om het oprichten van nieuwe **productie-eenheden** mogelijk te maken. Wel is er nood aan het verzorgen en versterken van een aantal gevoelige kanten van de textielsector met het oog op het vrijwaren van onze concurrentiepositie.

Gezien de beperkte ruimte en het tekort aan geschoold personeel moeten we meer zoeken naar **kwaliteitsverbetering** en toegevoegde waarde dan naar het opdrijven van de geproduceerde kwantiteit.

Het is primordiaal dat het afgeleverde produkt in de toekomst aan steeds hogere normen voldoet. Daartoe zal er steeds meer een beroep moeten worden gedaan op gekwalificeerd personeel, op verfijnde netwerken van exportondersteuning, op promotie van het ondernemen en van de produkten, maar ook op industriële vormgeving en design als hefboom voor verdere industriële groei.

Ongeveer 1.200 bedrijven zijn, meestal als KMO, actief in deze gevoelige textielsector. Welnu, voor deze bedrijven moet een coherente sectoriële promotiepolitiek kunnen worden gevoerd, die desgevallend per subsector wordt gedifferentieerd.

Welke houding neemt de Vlaamse regering ter zake aan ? Welke houding zal men aannemen ten opzichte van het ITCB, het Instituut voor Textiel en Confectie van België, dat over ongeveer anderhalve maand zijn opdracht beëindigt ? Einde 1992 is het immers gedaan met dit instrument, dat is voortgesproten uit het fameuze Textielplan, met name het **dienstenluik**.

Het is merkwaardig dat wij dit instrument nu opdoeken, terwijl het voor de Europese Commissie, met name het directoraat-generaal XVI van de Regionale Ontwikkeling, precies als model dient voor alle andere Europese landen, om te bewijzen dat er nog een andere vernieuwde aanpak van de textielindustrie mogelijk is.

Vanuit een sectorieel overleg, in een nieuwe toepassing van de zo vruchtbare consensusstrategie, is tussen de diverse sociale partners uit de sector terecht gestreefd naar ondersteuning van activiteiten die individuele bedrijven tot op dat ogenblik zelf niet konden aanpakken. Dit contract met de onderneming is vandaag nog niet afgewerkt. Er moet absoluut worden voortgewerkt aan de begeleiding en de vorming van managers en personeel, aan exportbegeleiding, aan het versterken van het commercieel beleid in het algemeen, het oppoetsen van het imago van de sector, aan een begeleiding bij de tewerkstelling, aan samenwerkingsakkoorden tussen ondernemingen op het vlak van promotie, export, technologische ontwikkeling en design.

Dit alles vraagt een adequate structuur : als we ermee akkoord gaan dat onze ondernemingen moeten worden meegezogen in de verdere opwaardering, moet hiervoor een geschikte structuur worden uitgewerkt. Persoonlijk ben ik van oordeel dat het ITCB als structuur best wordt vervangen door een nieuw instrument, voor zover dit nieuwe instrument de flexibiliteit en de efficiëntie van het ITCB kan evenaren of, beter nog, kan overtreffen.

Laat ons in de mate van het mogelijke een actieve cel, met gespecialiseerde partners, en liefst met geen te ambtelijk karakter, belasten met deze opdracht, zodat, in samenwerking met diverse bestaande initiatieven — er bestaan thans heel wat initiatieven zoals bij voorbeeld de **CAD-CAM-centra** en **Textivision** — een coherente actie kan worden gevoerd, in overleg met werkgevers en werknemers. Ook kan de aanwezigheid van **Gimvindus** als raadgever in deze actie worden overwogen, zodat haar functie als financiële partner op een **com-**

De Clerck

plementaire doch onderscheiden wijze kan worden uitgebouwd.

Mijnheer de voorzitter van de Vlaamse regering, gaat de Vlaamse regering akkoord met het opstarten van dit nieuwe instrument voor een selectief sectorieel beleid voor de textielsector ?

Dan wens ik nog een tweede aspect te benaderen, namelijk Gimvindus. Er wordt een akkoord gesloten waarbij aan Gimvindus heel wat activa worden overgedragen. Het is prijzenswaardig dat de hele financiële politiek van beheer van deze activa en de herinvestering in de vijf ex-nationale sectoren een opdracht is die goed door Gimvindus kan worden vervuld. Het is duidelijk dat er, zowel vanuit een algemene politieke als vanuit een sectoriële benadering, geen bevoegdheidsoverdracht kan gebeuren ten opzichte van Gimvindus. Zij is ter zake overigens geen vragende partij. Zij wenst alleen een financieel specialist te zijn inzake bedrijfsinvesteringen. Uit bepaalde teksten is naar voren gekomen dat de globale sectoriële politiek door de overheid zou worden overgedragen. Dit is politiek onaanvaardbaar.

Te gemakkelijk immers worden de vijf ex-nationale sectoren over dezelfde kam geschoren. Het steenkool- en scheepsbouwbeleid kan niet op dezelfde manier worden benaderd als het textielbeleid.

Overigens moeten er in de textielsector meer dan driehonderd participaties in soms zeer kleine ondernemingen worden gerecupereerd. In de mate waarin men deze participaties niet kan terugbetalen, worden ze omgezet in stemgerechtigde aandelen.

Het Textielplan is het enige plan dat voorziet dat de participaties moeten worden terugbetaald. In dat geval lijkt het mij logisch dat een groot deel van de middelen wordt gerecycleerd in de textielsector en opnieuw wordt gebruikt om de vitaliteit van deze sector te vrijwaren.

Synergieën en samenwerking tussen de diverse textielbedrijven moeten

tot stand worden gebracht. Deze essentieel financiële tussenkomsten moeten door een gespecialiseerde instelling als Gimvindus worden aangepakt, zonder dat aan deze instelling eisen worden opgelegd van algemeen politieke of van promotionele aard. Het is duidelijk dat Gimvindus de Vesoc-richtlijn moet respecteren en dat de interventie marktconform en objectief moet zijn.

In het licht van de akkoorden die met Gimvindus werden gesloten aangaande de financieringspolitiek moet een bewust sectoriële politiek worden uitgebouwd, die complementair is ten opzicht van het financiële luik en die de industriële textielsector ook vanuit een ander oogpunt moet ondersteunen.

Zal de Vlaamse regering het akkoord met Gimvindus in die zin differentiëren en zal zij een eigen visie ontwikkelen met betrekking tot de opsplitsing van financiële politiek, enerzijds en andere begeleidingsmaatregelen, anderzijds ? Zal de enige aandeelhouder van de GIMV en van Gimvindus, met name de Vlaamse overheid, verzekeren dat de gerecupereerde textielgelden opnieuw en op een correcte manier in dezelfde sector worden geïnvesteerd ?

Gelooft de Vlaamse overheid in de kracht van de textielsector en zal zij de toekomst van deze 1.300, overwegend in Vlaanderen gesitueerde bedrijven, blijven verzekeren ?

Ik dring erop aan dat de Vlaamse regering ter zake een ondernemende houding aanneemt en dat zij ervoor zorgt dat de moeilijke periode, die zich thans aandient, met succes kan worden overbrugd. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Vergote heeft het woord.

De heer F. Vergote (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de uiteenzetting van de heer De Clerck heeft mij verbaasd. Hij pleit voor een complementaire, industriële en sectorieel georiënteerde politiek ter ondersteuning van de textielsector. Dit verbaast mij omdat zijn partij met de

ene hand iets afneemt van de bedrijven en het gedeeltelijk met de andere hand wil teruggeven. Eerst slaan en dan zalven.

Deze handelwijze is niet de juiste manier om aan politieke besluitvorming te doen.

De textielsector wordt gekenmerkt door haar arbeidsintensief karakter en is dan ook uiterst gevoelig voor de fiscale en para-fiscale maatregelen die op nationaal vlak worden genomen.

Mijnheer De Clerck, ik ben het met u eens wanneer u wijst op het belang van de sector voor Vlaanderen en wanneer u pleit voor een economisch vriendelijk beleid. Toch wil ik u verzoeken om eerste minister Dehaene te interpellieren. Zijn regeringploeg en de partijen van de coalitie hebben immers het mes gezet in de Maribel-reglementering. De eerste minister en uw partij, de CVP, hebben het nodig geacht de arbeidsintensieve bedrijven aan te pakken. Collega's, sta mij toe te zeggen dat ik deze interpellatie als een staaltje van onbegrensd opportunisme beschouw omdat de interpellant doet alsof hij niet op de hoogte is van de genomen maatregelen ten opzichte van de Maribel-reglementering en thans komt pleiten voor meer steun aan de textielsector.

Indien de meerderheidspartijen werkelijk begaan zijn met de problemen van de textielsector, moeten zij in de eerste plaats de nationale begroting voor 1993 naar de prullenmand verwijzen. Vooral de fiscale en de para-fiscale maatregelen op nationaal vlak zetten de bedrijfswereld in België zwaar onder druk en hypothekeren de tewerkstelling.

Mijnheer de voorzitter, de textielsector behoort tot de geregionaliseerde bevoegdheid. De VLD-fractie dringt er dan ook op aan om dit dossier zo vlug mogelijk te bespreken in de bevoegde commissie om via objectieve informatie tot een politieke besluitvorming te komen, die een structurele oplossing kan bieden aan de problematiek in de textielsector.

De voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, in het kader van de herstructurering van de zogenaamde nationale sectoren, werd de textielsector begin van de jaren tachtig bedacht met een **Textielplan**.

De doelstellingen van dit plan waren, ten eerste, de verhoging van de afzet, dus een betere commercialisering ; ten tweede, een verlaging van de kosten, dus een verbetering van de rentabiliteit ; ten derde, een verbetering van de financiële structuur van de bedrijven. De hoofddoelstelling daarbij was 100.000 arbeidsplaatsen in deze sector te vrijwaren.

Bij het opmaken van de balans van tien jaar functioneren van het **Textielplan**, kon in 1990 worden gezegd dat de evaluatie positief was. Inderdaad, de tewerkstelling werd in deze sector ongeveer op 90.000 eenheden geschat, de omzet op circa 400 miljard frank, waarvan 80 percent voor de export. Bovendien hebben de bedrijven een verbeterde financiële structuur. Vandaag lezen wij in de Financieel Economische Tijd dat het Texas van Vlaanderen bestaat. Inderdaad, een studie van de Ufsia toont aan dat vooral de bedrijven, gelegen op de as **Kortrijk-Gent-Sint-Niklaas**, het zeer goed doen. Indien dit zo is, dan kan daar automatisch uit worden afgeleid dat de textielsector, die op die as oververtegenwoordigd is, op dat vlak ook relatief goed heeft gefunctioneerd.

Kortom, in de jaren tachtig werd in de textielsector, dankzij het **Textielplan**, een grondige herstructurering doorgevoerd. Deze sector is bovendien sterk gedifferentieerd geworden en heeft een beduidende toegevoegde waarde gegenereerd.

Maar, zoals voor alle sectoren, is ook voor de textielsector aanpassen en herstructureren een permanente opdracht. In het kader van het Europees handelsbeleid en van het stagnerend textielbeleid in Europa, is dit voorzeker geen gemakkelijke opgave, vooral rekening houdend met het feit dat 90 percent van de productie op de Europese markt wordt afgezet.

Vandaar dat er de jongste maanden

steeds sterkere crisisgeluiden te horen zijn. De binnenlandse economische situatie is daar zeker niet vreemd aan, maar ook de algemene economische Europese **conjunctuur** is voor de textielsector niet positief.

De rol van de overheid moet erin bestaan een samenhangend sectorieel omkaderingsbeleid tot stand te brengen. Wij verwachten dus geen nieuwe massale kapitaalinjectie, zoals het **Textielplan**, maar wel een samenhangend beleid ten aanzien van deze sector.

Dit betekent voor de textielsector dat, naast een algemeen gunstig economische klimaat, ook een beleid wordt gevoerd dat beantwoordt aan de specifieke problemen van deze sector.

Via haar huidige bevoegdheden kan de Vlaamse regering reeds heel wat doen ten bate van deze sector, onder meer en in eerste instantie een antwoord geven op het nijpend tekort van geschoold personeel. Inderdaad, door de herstructurering is de textielnijverheid een hoogtechnologische nijverheid geworden. Er wordt immers in een toenemende mate een beroep gedaan op geschoold en hoog **gekwalificeerd** personeel. Vaststelling is dat er een tekort op het vlak van het aanbod bestaat.

Bijgevolg verwachten wij dat de regering meer aandacht en middelen zal ter beschikking stellen om de scholing dermate op te voeren dat aan de vraag kan worden beantwoord en dat de beroepsopleiding en -omscholing voldoende middelen zouden krijgen om deze doelstelling te bereiken. Bovendien verwachten wij dat meer aandacht en mogelijkheden worden besteed aan het totstandbrengen van samenwerkingsverbanden tussen school en bedrijf.

Ten tweede, bij het opstellen van decreten en van reglementeringen moet met de specificiteit van deze sector rekening worden gehouden, onder meer wat milieu- en andere problemen betreft. Het gaat om een specifieke sector inzake arbeidsintensiviteit, om een sector waarin de KMO's sterk vertegenwoordigd zijn,

wat bijzondere problemen stelt in verband met de opgelegde administratieve rompslomp.

Wij verwachten ook dat de overheid als coördinator zou optreden voor initiatieven ten bate van deze sector. Zoals de heer De Clerck reeds zei, moeten de maatregelen van de verschillende instanties ten aanzien van deze sector worden gecoördineerd. Wij vragen dan ook, net als de heer De Clerck, welke rol de Vlaamse regering aan Gimvindus toebedeelt ?

Ook in verband met de recyclage van overheidsaandelen hadden we graag een duidelijk antwoord gekregen.

De huidige bevoegdheden bieden de Vlaamse regering heel wat mogelijkheden. In het perspectief van het Sint-Michielsakkoord zal het actieterrain van de Vlaamse regering nog gevoelig worden uitgebreid. Wij denken aan wetenschappelijk onderzoek en buitenlandse handel.

De Vlaamse regering zal dan de textielnijverheid onafhankelijk en autonoom kunnen verdedigen. We verwachten dan ook dat de Vlaamse regering bij het sluiten van handelsakkoorden rekening zal houden met deze voor Vlaanderen belangrijke sector en dat er streng zal worden toegezien op en opgetreden tegen concurrentievervalsende maatregelen.

Er is niet alleen het probleem van het Retex-programma, dat daarnet werd aangehaald. We denken ook aan het invoeren van een sociale clause in de handelsakkoorden die onaanvaardbare arbeidsvoorwaarden, zoals lage lonen, lange arbeidsduur, kinderarbeid, onmogelijk zullen maken.

De textielsector is voor 80 percent een Vlaamse aangelegenheid. We rekenen er dan ook op dat de Vlaamse regering deze sector zal steunen en ermee rekening zal houden bij het uitstippelen van het beleid. (**Applaus**)

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik kan

Wymeersch

niet anders dan mij aansluiten bij de woorden van de heer Vergote. Het lid van de vernieuwde fractie heeft namelijk spijkers met koppen geslagen.

Niet alleen de textielsector leeft op het ogenblik in een crisisperiode. Dit is echter, wat de textielsector betreft, een steeds weerkerend geval.

Op het einde van de jaren zeventig is vooral in de grondstoffenmarkt de spinnerijsector bijna volkomen verdwenen uit Vlaanderen.

Zijn eveneens verdwenen : de wolspinnerijen, vooral de kamwolspinnerijen, de katoenspinnerijen, de jutespinnerijen uit het Gentse enzovoort.

Dit is mede het gevolg van het feit dat de grondstoffen op de wereldmarkt verhandeld worden op beurzen. Hier geldt het principe van vraag en aanbod in sterke mate. Op het einde van de jaren zeventig en in de jaren tachtig hadden vooral de nu ter ziele gegane Sovjetunie en de Chinese Volksrepubliek nu nog altijd, het grote marktaandeel.

Nu, in de jaren negentig, dreigen we opnieuw een groot aantal weverijen te verliezen.

Met de regelmaat van een klok wordt er aan kartelvorming gedaan. Grote bedrijven annexeren kleinere, kopen ze op of nemen ze over, eventueel na faillissement. In sommige gevallen schrikken die bedrijven er zelfs niet voor terug om na overname kleinere broertjes leeg te zuigen en terug af te stoten.

Deze groepen bepalen de textielmarkt in grote mate. Eén groep kan namelijk het volledige gamma van produkten aanbieden terwijl kleinere bedrijven en KMO's zich moeten richten op een bepaald facet van de markt.

Mijnheer de voorzitter, collega's, juist die diversificatie en de kwaliteit is nochtans de troefkaart van de Vlaamse textielsector. De flexibiliteit van de ondernemingen is ook een grote troefkaart in deze sector. Flexi-

biliteit in die zin, dat de Vlaamse textielbedrijven tot nu toe altijd in staat zijn geweest onmiddellijk in te spelen op de vraag van de markt. In andere landen was dit niet altijd het geval.

Trouwens, mijnheer De Clerck, de Westvlaamse textielsector heeft nog steeds een voordeel in zijn kostenopbouw, namelijk de zogenaamde thuiswerkers. In Oost-Vlaanderen is dit niet het geval en dat is een van de redenen waarom op dit ogenblik de Oostvlaamse textielsector reeds een hele tijd op sterven na dood is of zelfs reeds verdwenen.

Mijnheer de voorzitter, ik wil hier ook verwittigen voor een nieuw textielplan. Het Textielplan had zijn goeie kanten maar het had ook zijn minder goeie kanten. Het is een feit dat heel wat kleinere bedrijven, KMO's stuk gegaan zijn aan het Textielplan omwille van allerlei procedures en plichtplegingen die men uiteindelijk niet kon waarmaken.

De rol van de nationale overheid, collega Vergote heeft het al benadrukt, is hier van heel groot belang. Het is de nationale overheid die uiteindelijk de fiscale politiek en daardoor ook de loonkost mee helpt bepalen, niet alleen in de textielsector maar in de industrie in het algemeen.

Mijnheer de minister-president, collega's, ik wil er daarom op aandringen dat in ieder geval de Vlaamse regering werk zou maken van een politiek gericht op de textielsector. In de eerste plaats moet deze politiek gericht zijn op de commerciële onderbouw en de begeleiding van onze bedrijven. Ten tweede, heel belangrijk is ook de opleiding, waaraan wel eens iets schort. Ik sluit mij trouwens aan bij de stelling van de heer Capoen, als hij zegt dat de wisselwerking tussen het bedrijfsleven en het gespecialiseerde onderwijs te weinig aan bod komt. Ook daar is een taak voor de Vlaamse regering weggelegd. Ten derde, een netwerk voor de exportbegeleiding creëren. Onze textielsector leeft nu eenmaal voor het overgrote gedeelte van de export.

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé (op de tribune) :

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het gaat slecht in de textielsector en ik heb – net als jullie waarschijnlijk – brieven gekregen van de sector om hierover tussen te komen. Ik hoor tot mijn spijt dat nogal wat collega's heel ongenueanceerd de belangen van die sector verdedigen. Aan die enge verdediging van een bepaalde belangengroep doe ik natuurlijk niet mee en het zal dan waarschijnlijk ook enigszins minder populair zijn wat ik zeg.

Het Textielplan heeft ervoor gezorgd dat in de jaren tachtig de sector een enorme input – meer dan 20 miljard frank – heeft gekregen. Er waren ongetwijfeld sterke kanten aan dat plan en dit heeft dan ook een aantal bedrijven en jobs gered. Ik moet echter toch ook een aantal negatieve kanten belichten. Denken we maar aan de kwaliteit van de arbeid ; waar bijzonder weinig aandacht aan is besteed. Ik kijk trouwens ook nog steeds uit naar de ecologisering van de sector.

Wat het economisch aspect van de financieel-economische rentabiliteit van het Textielplan betreft, lees ik in het jaarverslag van de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid toch een paar markante uitspraken. De commissie verwijst naar de problemen in de sector. Enerzijds is er een overcapaciteit aan moderne productie-apparatuur als gevolg van over-investeringen, anderzijds treffen we in een aantal bedrijven een totaal verouderde productie-apparatuur aan. Dat is dus net het tegenovergestelde. Ik stel dus tot mijn spijt vast dat de enorme middelen die het Textielplan ter beschikking heeft gesteld, niet alleen vanuit ecologisch maar ook vanuit economisch standpunt, niet voldoende rendabel werden aangewend. Nu het moeilijker gaat is deze sector opnieuw de eerste om aan te kloppen voor extra middelen. Daarbij kunnen dan toch een aantal bedenkingen worden geformuleerd.

Ten tweede wil ik de problemen in de textielsector ook eens bekijken vanuit het aspect van de duurzame ontwikkeling. Ik heb deze ochtend

Barbé

nog de cijfers nagekeken van de waternvervuiling, sectorieel, in Vlaanderen.

De textielveredeling, een subsector, komt daaruit als de meest vervuilde sector, meer dan de chemie- of de metaalsector. Ter zake is er dus echt nog veel werk.

Als er bovendien een gat in de markt is voor de Belgische textiel- en kledingindustrie dan is dat, denk ik, in de groene sector. Ik denk aan milieuvriendelijke mode, ecologisch verantwoorde stoffen. Als er iets is waarvoor er een toekomst is, waarnaar er vraag zal zijn dan is het zeker dat.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch : Collega Barbé, kunt u mij één specifiek voorbeeld geven van ecologisch verantwoorde mode en stoffen ? Kunt u mij ook aanduiden hoe men dat in de sector zou moeten waarmaken ? Het is heel prettig en mooi ronkende verklaringen af te leggen over ecologie, milieu enzovoort, maar hoe gaat u dat in de textielsector realiseren ?

De heer L. Barbé : Het feit dat u die vraag stelt, is een bewijs dat er iets verkeerd loopt. Ik denk dat de sector na tien jaar al ergens mocht staan. Als ik vakbladen doorneem, dat doe ik ook soms, dan zie ik dat daaromtrent in het buitenland heel wat beweegt. Vanuit een commercieel standpunt kan daar inderdaad winst worden gemaakt en kan men goede zaken doen. De Vlaamse industrie heeft daaraan te weinig aandacht geschonken.

Ik wens u ook een vraag te stellen in uw hoedanigheid van minister bevoegd voor het wetenschapsbeleid. Ik denk dat u, zeker de volgende jaren, bij wetenschappelijk onderzoek zal moeten kiezen welke richting u wenst uit te gaan. Enerzijds kan worden gezegd dat de bedoeling van het wetenschappelijk onderzoek is de economische groei te stimuleren en de kantjes met een beetje groene verf af te ronden. Anderzijds kan ook worden gezegd dat dit in duurzame ontwikkeling zal worden ingescha-

keld. Voor mij is duurzame ontwikkeling niet bedreigend, integendeel, ik vind het een uitdaging, en dit voor elke sector, voor elke industrie, om zich in duurzame ontwikkeling in te schakelen en om te werken aan milieuvriendelijke producten en om die op een milieuvriendelijke manier te produceren.

Ten derde wens ik een paar beschouwingen te formuleren bij de Gimvindus-operatie. Ik meen dat die voor de sector bijzonder belangrijk is. Ik kon helaas gisterenmiddag niet in de commissie aanwezig zijn omdat op dat ogenblik de commissie voor Leefmilieu vergaderde. Toch wens ik daarover enkele concrete vragen te stellen.

Ten eerste, op 7 januari 1992 werden ter zake twee besluiten door de regering getroffen. Bovendien werd een protocol gesloten tussen de Vlaamse regering, de GIMV, Gimvindus en FNSV. Dat protocol werd helaas niet in het Staatsblad gepubliceerd. Zal dat nog gebeuren ? Daarenboven had het Rekenhof belangrijke opmerkingen in verband met dat protocol dat verder zou gaan dan de reglementaire en decretale basis. Wat is uw reactie daarop ?

Ten tweede, het artikel 6 van het programmadecreet is volgens mij zeer belangrijk want het gaat over de recyclage van de activa van Gimvindus, hoofdzakelijk in de textielsector. Volgens artikel 6 is het mogelijk om activa te verkopen onder de initieel gestelde 80 procent van de nominale waarde. Er zijn in 1988 al problemen geweest met de versnelde recyclage van de activa van een aantal bedrijven. Kan dat verlaagd tarief geen verkapt steun zijn die in strijd is met de Europese eenheidsmarkt ?

Is deze operatie aan de EG-Commissie gemeld en zo ja, wat was hierop haar reactie ? Hoe wordt de recyclage van de activa van Gimvindus door de administratie, het Rekenhof en de Vlaamse Raad gecontroleerd ? Er zijn in het verleden hieromtrent problemen geweest. Het zou van een gezonde politiek getuigen indien hierop controle zou worden uitgeoefend.

Mijnheer de minister, via Gimvindus

worden nieuwe investeringen in de textielsector gepland. Door de investeringen die in het vroeger Textielplan werden voorzien, ontstonden er problemen op het gebied van de kwaliteit van de arbeidsplaatsen en ook op ecologisch vlak. Welke criteria zal Gimvindus hanteren bij het nemen van nieuwe participaties in de textielsector ?

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben de interpellanten dankbaar omdat zij in de Vlaamse Raad de aandacht op het belang van de textiel- en kledingsector hebben gevestigd, een sector die zich voor 85 procent in Vlaanderen situeert.

Gisteren, naar aanleiding van de bespreking van de begroting en van de beleidsbrief, die u uiteraard ter inzage zal worden voorgelegd, was ik in de gelegenheid zeer uitvoerig in te gaan op het economisch en industrieel beleid dat wij in de toekomst willen voeren. Het beleid van de voorbije maanden zal uiteraard worden voortgezet.

Mijnheer de voorzitter, mag ik u vragen bij de organisatie van onze werkzaamheden erop toe te zien dat de debatten samenhangend verlopen ? Ik ben graag bereid nu op de gestelde vragen te antwoorden, maar voor een aantal details ben ik zo vrij te verwijzen naar de beleidsbrief waarin het sectoraal beleid uitvoerig wordt toegelicht, niet alleen voor de textielindustrie maar ook voor de andere sectoren en subsectoren.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het is belangrijk dat de textielsector in zijn internationale concurrentiële omgeving te situeren en vanuit dat oogpunt de strategische toekomst ervan te benaderen. Het internationale handelsbeleid is een eerste beslissende factor voor textiel en kleding. In dit verband is het belangrijk dat er binnen de GATT blijvende afspraken voor een beheersing van de internationale handelsstromen worden gemaakt. U bent op de hoogte van de

Van den Brande

moelijkheden om tot een dergelijke overeenkomst te komen. Het Multi-Vezelakkoord moet dan ook bij gebrek aan GATT-afspraken door de Europese Gemeenschap worden verlengd. Nu reeds, en zeker na de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord, is het de federale regering die deze onderhandelingen voert en aanwezig is op internationale forums, waar zij haar standpunten bepaalt. In een goede federale logica moeten de gewesten echter bij het bepalen van een standpunt worden betrokken.

Ik heb dan ook het initiatief genomen om ten opzichte van de federaal bevoegde collega's uitdrukkelijk onze opvattingen kenbaar te maken. 85 percent van de activiteit situeert zich inderdaad in Vlaanderen, zodanig dat in een goede wisselwerking tussen de federale overheid en de Vlaamse regering kan worden gewerkt.

De Vlaamse regering – en verschillende interpellanten, onder meer de heer Capoen, hebben erop gewezen – kan uiteraard een eigen beleid voeren. Wij moeten en wensen echter rekening te houden met de Europese richtlijnen die ter zake worden uitgevaardigd.

Wat de steun aan bedrijven betreft, dienen wij de expansiesteun en andere vormen van steunverlening dus te beperken zoals op Europees niveau wordt voorzien. Dit principe geldt trouwens voor alle sectoren, dus ook voor de textiel- en kledingsector.

Ik wil ook even blijven stilstaan bij de kritiek en de bezorgdheid die onder meer door de heren De Clerck en Capoen werden geuit in verband met het Retex-programma. Zij menen dat buitenlandse textielbedrijven, geconcentreerd in Noord-Frankrijk, de concurrentie zouden vervalsen. Ik zal hier niet de juiste draagwijdte van het Retex-programma herhalen, maar het bestaat er onder meer in om die gebieden die nu nog sterk afhankelijk zijn van tewerkstelling in de textielsector minder afhankelijk te maken van deze bedrijvigheid en door diversificatie, meer mo-

gelijkheden in andere activiteiten buiten de textiel- en kledingsector te voorzien. Dit is de enige órtodoxe invulling van het Retex-programma. Ik begrijp evenwel uw bekommernis. Inderdaad, wanneer steunverlening wordt toegekend net aan de grens van een bepaalde zone – en ik denk meer bepaald aan West-Vlaanderen of Zuid-West-Vlaanderen – mag zulks geen aanleiding geven tot deloyale concurrentie precies door subsidiëring die langs de ene kant van de grens mogelijk is en langs de andere kant niet. Wij zullen bij de Europese Commissie dit probleem aankaarten. Ik kan echter nu niet voorstellen wat hiervan het resultaat zal zijn.

In de beleidsbrief bij de begroting 1993 geef ik aan hoe de Vlaamse regering zelf inspeelt op de toestand. Limburg en Turnhout zijn de twee enige gebieden die in aanmerking mochten worden genomen omdat zij binnen het werkingsveld van het structuurfonds vallen.

Het sectorale industriële beleid vormt het kernstuk van de beleidsbrief die ik bij de begroting 1993 heb ingediend. De onderdelen van dit nieuwe aangepaste economisch beleid bestaan uit kwaliteitszorg, opleiding, produktpromotie en export. Het sectorale economische beleid zal er samengevat uit bestaan dat het bedrijfsleven wordt uitgenodigd om te peilen hoe in een internationale concurrentiële omgeving belangrijke groepen activiteiten, sub-sectoren en sectoren zich kunnen ontwikkelen. De overheid moet met het bestaande instrument van het economisch beleid die initiatieven ondersteunen die de strategische kracht en de toegevoegde waarde van de subsectoren kunnen versterken. Ik heb goed begrepen dat niemand pleit voor een nieuw Textielplan, dat in het verleden veel vruchten heeft afgeleverd. Wij zullen wel binnen de sector en in samenwerking met andere sectoren selectief ondersteunen wat toekomst heeft en mogelijkheden geeft, niet enkel op het economische vlak maar uiteraard ook op het vlak van de werkgelegenheid: Die twee zijn **onverbrekelijk met elkaar verbonden**.

Er ligt trouwens een voorstel op tafel om de produktpromotie zoals die in het ITCB werd ontwikkeld te veralgemenen. Het belangrijkste daarbij lijkt mij verder een beroep te kunnen doen op de ervaring die in deze sector werd opgebouwd. Er zullen geen nieuwe instellingen worden opgericht. Er zijn in Vlaanderen voldoende instellingen. U weet wellicht dat ik zelfs vind dat er te veel zijn. Wij moeten het bestaande gamma aan mogelijkheden en structuren gebruiken en deze verbeteren waar mogelijk. Het lijkt mij trouwens minder aangewezen om voor het ITCB nog eens, de vierde keer op vier jaar tijd, een tijdelijk juridisch statuut uit te werken. Vandaar dat ik opteer voor het opnemen van de know how van dit instituut in het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg. De ervaringen van het ITCB moeten in andere sectoren en subsectoren worden gebruikt.

Wat de NV Gimvindus betreft bestaan er een aantal zorgen. De NV Gimvindus heeft in taakverdeling met de GIMV als opdracht te participeren in industriële ondernemingen. Mocht daarover onduidelijkheid bestaan, dan wil ik hier nog eens zeggen dat het niet kan dat Gimvindus het beleid dat wij wensen uit te voeren integraal overneemt met betrekking tot de **vijf ex-nationale sectoren**. De hoofdopdracht van Gimvindus is participatiemaatschappij te zijn. Daarover kan geen misverstand bestaan. Ik ben dankbaar dat die vraag werd gesteld. Deze opdracht van Gimvindus dient te gebeuren op een marktconforme basis. Het zou trouwens **vanuit** EG-standpunt onmogelijk zijn om dat niet te respecteren. Er moet worden gewerkt onder de verantwoordelijkheid van bestuursorganen door de aandeelhouders aangesteld. Ook daar moeten de normale regels gelden. De bestuurders van het Vlaamse Gewest ontvangen hun mandaat inderdaad van de Vlaamse regering en dienen het beleid te inspireren **vanuit de zorg voor een globale Vlaamse benadering** en het dienen van het algemeen belang.

In het kader van het debat over de mission statement van de GIMV-

Van den Brande

groep, wil ik u meedelen dat ik hen uitdrukkelijk heb gevraagd om deze mission statement tegen het einde van de maand klaar te hebben. Ik heb dat trouwens gisteren ook in de commissie gevraagd. Zoals vermeld in het Vlaamse regeerakkoord zullen we op basis van dit document onmiddellijk overleg plegen met de Vlaamse Raad en de bevoegde commissie. Na deze gedachtenwisseling zullen wij op basis van een aantal grote krachtlijnen beleidsmatig vastleggen welk instrument we zullen gebruiken en onder welke voorwaarden dat zal gebeuren. Op die manier zullen de GIMV aan de ene kant en de Gimvindus aan de andere kant instrumenten zijn van wat we beleidsmatig willen verwezenlijken.

Verder vind ik dat de GIMV-groep moet kunnen evolueren tot een uitgesproken industriële holding die strategisch belangrijke segmenten van de Vlaamse economie mee ontwikkelt. Ik leg hier de nadruk op het woord mee. Ik ben er namelijk van overtuigd, dat we een aangepast economisch en industrieel beleid in Vlaanderen alleen tot een goed einde kunnen brengen, wanneer we dat doen in een langs twee kanten betrouwbare samenwerking met het privé-initiatief.

Ik wens me niet uit te spreken over maatregelen van de federale regering. Ik weet dat er grote zorgen bestaan over onder andere de Maribel-regeling, maar ik kan daar enkel mijn standpunt over herhalen. Naar mijn mening was en is de Maribel-regeling in de arbeidsintensieve sectoren een belangrijk instrument om concurrentieel te blijven ten opzichte van andere regio's en lidstaten. De Maribel bracht voor wat de arbeidsintensieve sectoren betreft een kostenvermindering van 3,9 procent teweeg, terwijl dat voor de kapitaalintensieve sectoren slechts 0,9 procent was. Als we het over Europees toegelaten steunmechanismen hebben, ben ik van mening dat de Maribel een nuttig instrument is en blijft. Ik geef u hier enkel mijn standpunt, maar ik wens geen politieke uitspraken te doen. Ik misken de problemen die werden

aangereikt echter niet. Het zou misschien interessant zijn om een Vlaamse Maribel-regeling uit te werken. Ik ben een groot voorstander van het maximaal gebruiken van de bevoegdheden die we hebben, en dat op alle vlakken. Het is echter evident dat de fiscaliteit en de parafiscaliteit tot nader order tot de bevoegdheid van de federale overheden behoren. En dat iedere maatregel een echt stimulerend effect moet hebben. Vanuit deze hoek kan ik de collega's die zich zorgen maken over deze problemen moeilijk een suggestie doen. Onze opdracht is alleen te zorgen voor een ordentelijk Vlaams budget, wij hoeven ons niet bezig te houden met de budgettaire afwegingen van de federale regering. Ik zal mij dan ook beperken tot deze overwegingen met betrekking tot dergelijke maatregelen. Wanneer ik de vraag naar duurzame ontwikkeling, preventief bedrijfsbeleid en efficiënt wetenschapsbeleid in aanmerking neem, opteer ik eerder voor essentiële economische omgevingsfactoren dan voor algemene lineaire steunverlening. Tot deze economische omgevingsfactoren behoort uiteraard een goede infrastructuur. Na jaren van stilstand en in samenwerking met onder ander collega Kelchtermans, heb ik een aantal voor de sector buitengewoon belangrijke beslissingen genomen.

De Vlaamse regering heeft ook een belangrijke beslissing genomen inzake bedrijfsterreinen en wil zo veel als mogelijk inspelen op de omgevingsfactoren waarvoor onderzoek en ontwikkeling een belangrijke rol kunnen spelen. Door het operationeel worden van instellingen als het IWT en het VITO kan het wetenschapsbeleid een bijdrage leveren tot de economische activiteit. De controle van de activiteiten van Gimvindus zal gebeuren via verslagen vanwege de bestuursorganen van de verschillende instellingen.

Mijnheer de voorzitter, ik meen met dit antwoord te hebben aangetoond dat de textielsector voor ons een sector van vitaal belang blijft. Deze sector verdient een dynamische aanpak. Wij zijn evenwel geen voorstander

van een lineaire, niet-selectieve aanpak. Zoals ik gisteren in de commissie al zei, is het wel belangrijk de verschillende onderdelen, subsectoren – kleding, tapijtweverijen enzovoort – gericht te benaderen en te ondersteunen.

Wij geloven in een selectieve ondersteuning van clusters, over de verschillende sectoren heen. In overleg met het IWT werken wij op het ogenblik een programma uit om initiatieven te steunen die samenwerking tussen verschillende sectoren tot doel hebben. Ik denk in dit verband bijvoorbeeld aan een samenwerking tussen textieltechnologie en elektronica. Door dit soort samenwerking zal er toegevoegde waarde ontstaan en zullen de kansen voor duurzame werkgelegenheid in de textielsector toenemen. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik dank allereerst de minister-president voor zijn omstandig antwoord dat zelfs ultra petita was. Hij heeft dus meer geantwoord dan hem werd gevraagd.

Aan de heer Vergote wens ik te zeggen dat ik van hem zeker geen verwijten van opportunisme moet krijgen, zeker niet na de bijeenkomst die zijn fractie in het voorbije week-end heeft georganiseerd.

De heer J. Laverge : Dat heeft daar niets mee te maken.

De heer S. De Clerck : Als men het over opportunisme heeft, dan mag zeker naar uw fractie worden verwezen, mijnheer Laverge.

Aan de heer Barbé wil ik zeggen dat een vernieuwd industrieel beleid rekening moet houden met de ecologische aspecten. In principe kunnen wij daar niet tegen zijn. Wat de heer Barbé precies bedoelde met ecologisch ondernemen, is echter uit zijn betoog niet duidelijk gebleken.

Tijdens een recente interpellatie is er een verband gelegd tussen grondwater en de textielsector. Dit probleem kreeg aandacht in verschillende stu-

De Clerck

dies. Wij hopen dat er politieke initiatieven zullen worden genomen om dit probleem op te lossen.

De minister-president heeft verwezen naar de opdrachten die aan het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg zullen worden toevertrouwd. Wordt niet een beetje te gemakkelijk naar dit centrum verwezen? Wanneer zal dit centrum aan de slag gaan, over welk budget zal het beschikken en wat zullen precies zijn taken zijn?

Er werden ook concrete elementen aangebracht in verband met de recyclage van textielgelded. Belangrijke bedragen werden geïnvesteerd en worden gerecupereerd door Gimvindus. Gaat u akkoord met het principe dat deze bedragen geheel of gedeeltelijk opnieuw ter beschikking van de textielsector zelf worden gesteld, via marktconforme, objectieve methodes?

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé (op de tribune) : Ik verheug mij over de duidelijke stellingname van de heer De Clerck in het debat over het ecologische aspect van de sector. Dit is niet onbelangrijk.

Mijnheer de minister-president, ik wil toch enkele vragen over de Gimvindus-operatie herhalen. Deze is immers van uitzonderlijk belang. Het protocol hierover is nooit in het Staatsblad verschenen. De leden van de Vlaamse Raad zijn niet op de hoogte van deze tekst. Kunnen minstens de leden van de betreffende commissie daarvan geen exemplaar krijgen? De kritiek van het Rekenhof is vrij fundamenteel: het protocol overschrijdt de reglementaire en decretale basis. Hoe staat u daartegenover?

Een andere vraag behelst artikel 6 van het programmadecreet en heeft betrekking op Gimvindus en de recyclage van activa. Ik heb gevraagd of die operatie aan de EG-Commissie werd gemeld. Belangrijke steunmaatregelen aan bedrijven of sectoren moeten trouwens per definitie aan de EG-Commissie worden gemeld. Is

dit gebeurd? Hoe reageerde de commissie?

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik stel tot mijn genoegen vast dat de minister-president vanop de tribune een uitnodiging richt tot de heer De Clerck om verantwoordelijkheid op te nemen ten opzichte van de nationale of federale instanties. Dit gebeurde waar de Maribel-operatie ter sprake kwam. De minister-president heeft zeker gelijk waar hij stelt dat hijzelf ter zake een gemakkelijke positie inneemt.

Hoewel er op sommige vlakken geen zekerheden meer zijn in de politiek, meen ik mij toch te herinneren dat de minister-president en de heer De Clerck uit dezelfde politieke familie stammen. Er is dus wellicht nog hoop voor heel deze operatie.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, de minister-president heeft een zeer belangrijke uitspraak gedaan over de sector. Volgens hem moet de sector verticaal worden doorgelicht.

De textielsector als begrip is veel te ruim, zeker wanneer de problemen ervan aan bod komen. Er zijn immers deelsectoren die het nog vrij goed doen, andere hebben het eerder moeilijk. Als het gaat over de sector of het deel ervan dat de meeste klappen krijgt, wordt daarmee de confectie- en kledingnijverheid bedoeld. Wat is de oorzaak daarvan?

De derde-wereldlanden die klassiek deze nijverheid beoefenen, leveren ter plaatse goedkope arbeidskrachten aan de sector. Andere landen worden actief op dezelfde markt: de Oost-Europese landen. Er gebeuren belangrijke produktie-transfers naar deze landen. Dit geschiedt louter vanuit het oogpunt om concurrentieel mee van tel te blijven op de internationale markten. Het hele probleem van een mogelijke Vlaamse Maribel-operatie is de verkapte vorm van de hoge so-

ciale last, waaronder trouwens heel onze bedrijfs wereld gebukt gaat. Het aanreiken van een hulpmiddel op het gebied van de sociale zekerheid is er een duidelijk bewijs van dat de last van de sociale zekerheid vrij hoog ligt vergeleken met onze buitenlandse concurrenten.

Mijnheer de minister-president, wil u met de nodige haast het probleem van de confectie- en kledingnijverheid aanpakken? U hebt wel gezegd dat u dat zal bestuderen, doorlichten, onderzoeken en benaderen, maar van een concreet antwoord heb ik weinig gehoord.

Ik dring er derhalve op aan dat de overheid zeer snel initiatieven neemt om de aftakeling in de meest kwetsbare textielsectoren op het vlak van de leefbaarheid en de continuïteit – kijk maar naar het hoog aantal faillissementen –, zoals de confectie- en kledingnijverheid, tegen te houden.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, allereerst druk ik mijn verwondering erover uit dat de heer Laverge alle heil van de overheid verwacht. Gisteren heb ik in de commissie uitdrukkelijk onderstreept – als voorzitter van de desbetreffende commissie moet hij dat toch goed weten – dat wij een dergelijke houding moeten afleren. Dat geldt trouwens voor alle sectoren en niet enkel voor de textielsector.

Ik verwijs naar het in de 80 bladzijden tellende beleidsbrief beschreven sectoraal beleid dat wij wensen te voeren. Daarin hebben wij gekozen voor het uitwerken in partnership van de initiatieven die door de sectoren en subsectoren zelf moeten worden aangedragen. Van twee dingen één: u kan toch niet van ons eisen een plan op te maken waarin de betrokken sector, die evenmin zelf initiatieven wenst te nemen, niet is geïnteresseerd, zolang wij maar met geld op de proppen komen!

Ik zeg dit niet polemisch, maar de opmerking van de heer Laverge is in tegenstrijd met ons gesprek gisteren

Van den Brande

in de commissie. Moet ik hem er nog aan herinneren dat ik toen een aantal concrete beleidslijnen gedetailleerd heb toegelicht? Zo zullen wij de expansiesteun vervangen door een selectieve ondersteuning van een aantal strategieën in ontwikkeling in de verschillende sectoren.

Bovendien heb ik zelfs de criteria aangereikt waaraan de aanvragers moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een subsidie. Het moet prioritair gaan om initiatieven die een hoge toegevoegde waarde hebben en uiterst toekomstgericht zijn. Andere criteria kunnen zijn dat het plan voldoende werkgelegenheid voor Vlaanderen verschaft of genoeg tewerkstellingsperspectieven biedt. Het initiatief zou moeten kaderen in een Europees industriebeleid of een strategische waarde hebben. Of het initiatief moet synergie met andere sectoren mogelijk maken. Deze zes voorwaarden hoeven niet terzelfdertijd worden vervuld. Indien bepaalde subsectoren nog maar beantwoorden aan enkele daarvan, dan kunnen wij al wat realiseren.

Daarenboven moet ik de heer Laverge toch de zes door ons als eerste geselecteerde voorbeelden van clusterforming in herinnering brengen. Het gaat dus helemaal niet meer om intentieverklaringen! De heer Laverge spreekt over het probleem in algemene lijnen; wij proberen er echter iets aan te doen. Wij zullen dus inspelen op een aantal noodzakelijke strategieën – met de nodige budgettaire gevolgen vandien – in de textielmachinebouw-, textiel-, confectie-, multimedia-, landbouw-, biotechnologie-, voeding-, automobiel-, telecommunicatie-, staal-, bouw- en woonclusters.

Mijnheer Wymeersch, u moet mij niet doen zeggen wat ik nooit heb beweerd, maar wat u misschien graag had gehoord. Ik zal mijzelf ook niet tegenspreken. Ik heb verklaard, ook als minister van Arbeid, dat ik overtuigd bleef van het nut van de Maribel-operatie en heb er onmiddellijk aan toegevoegd dat de federale regering ter zake bevoegd is. Deze laatste moet afwegen wat het belangrijkste

is: ofwel een verbetering van de rijksbegroting ofwel het behoud van een regeling voor het aanzwengelen van de werkgelegenheid. Wij kunnen helaas niet én besparen én dure maatregelen nemen. Ik meen dat ik consequent ben met mezelf wanneer ik onderstreep dat de Maribel-regeling een nuttig instrument is. Trouwens, deze is niet in haar geheel afgeschaft, maar zal selectiever worden toegepast.

Het protocol waarnaar de heer Barbé verwijst, wordt op het ogenblik aangepast, het dateert immers van januari 1992.

Er kunnen een aantal argumenten worden aangevoerd tegen de opmerkingen van het Rekenhof. Wij zullen evenwel een nieuw protocol opstellen. In samenspraak met het Rekenhof zal maximaal worden ingegaan op hetgeen eventueel aanleiding zou kunnen geven tot discussie. Ik heb er geen bezwaar tegen dat de commissieleden op het gepaste ogenblik daarvan in kennis worden gesteld.

Mijnheer De Clerck, de bepalingen wat betreft de recyclage zijn voorzien in het ontwerp van programmadecreet. In het kader van onder meer de strategische uitwerking in de verschillende sectoren en rekening houdend met de voorstellen van de textiel- en confectiesector zal worden afgewogen of het gaat over de juiste en volledige retour, dan wel over de grootste retour.

De melding aan de Europese Gemeenschap is onderweg. Op basis van contacten in de Europese Gemeenschap is mij verzekerd dat onze voorstellen volledig binnen de Europese reglementering vallen.

Zoals ik gisteren in de commissie heb gezegd, zal dat één van de punten zijn die wij zullen doornemen met de betrokken Europese commissaris, waarmee wij een onderhoud hebben op 1 december aanstaande in het ruimer kader van onder meer de expansiewetgeving.

Om in alle duidelijkheid de overgang te maken van het ITCB naar het VCK willen wij de expertise overnemen van het ITCB.

De overgang wordt beëindigd op 31 december 1992. Vanaf 1 januari 1993 zal alles verlopen langs het VCK. De aandacht zal niet alleen gaan naar kwaliteitszorg. Gisteren heb ik in Gent trouwens op het einde van een congres over kwaliteitszorg kunnen aangeven wat onze bedoelingen zijn met dit centrum. Het is absoluut noodzakelijk dat onder meer kwaliteit maar ook management, producten exportpromotie onverbrekkelijk samenhangen. Wij willen daartoe voldoende middelen ter beschikking stellen. Er is in een bedrag van 25 miljoen frank extra middelen uitgetrokken om de activiteiten van het VCK correct en goed te laten verlopen.

De voorzitter : de heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, het is spijtig dat wij, als wij in de Vlaamse Raad over een sector spreken, alleen maar kunnen spreken over subsidiëring. Ongeveer tweeënnegentig percent van de financiering is een dotatie. Indien wij hier zouden beschikken over een echt fiscaal instrument, dan zouden wij inderdaad met het fiscaal instrument een beleid voeren.

Wij kunnen niet anders dan pleiten voor het invoeren van een Vlaamse Maribel. Wanneer wij over een gedeelte van de sociale zekerheid zouden kunnen beschikken, dan zouden wij daar gebruik kunnen van maken. Daarom zeggen wij : gebruik een gedeelte van de 20 miljard frank middelen die nu ter beschikking worden gesteld van een aantal tewerkstellingsprogramma's, die weinig efficiënt zijn, om de patronale lasten te verlagen, bijvoorbeeld in de zeer arbeidsintensieve textielsector.

Wij stellen voor het gedeelte van 20 miljard frank, dat vandaag ten voordele van de tewerkstellingsprogramma's wordt benut, te gebruiken voor de invoering van een Vlaamse Maribel.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries : Mijnheer de voorzitter, gisteren hebben wij in de

Candries

commissie voor de Economie een zeer interessant debat gevoerd. Wat ik nu hoor, is voor 80 percent herhaling van wat wij gisteren in de commissie hebben gehoord.

Ik heb de indruk dat deze interpellaties en het normale commissiewerk elkaar overdreven hebben doorkruist.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, met betrekking tot de te nemen maatregelen inzake de werkgelegenheid in een aantal sectoren, zoals bijvoorbeeld de textielsector, geef ik in mijn beleidsbrief aan – ik ben geen pessimist van nature – dat 60.000 arbeidsplaatsen in de industriële activiteiten bedreigd zijn. Dat wil zeggen dat wij hier met een serieus probleem te maken hebben.

Mijnheer Denys, ik kan u mededelen dat minister Detiège, bevoegd voor Tewerkstelling, en ikzelf, als voorzitter van het Vlaams Economisch en Sociaal Overleg, de voorbereiding van een Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie op ons nemen. Op 27 november 1992 zal deze werkgelegenheidsconferentie voor het eerst bijeenkomen, met werkgevers en werknemers, om na te gaan hoe in partnership bepaalde maatregelen kunnen worden uitgewerkt.

Sta mij toe een nuttige bijkomende suggestie te doen. Het zou goed zijn mocht de VLD op een meer concrete manier ons ondersteunen in het debat dat wij inzake de verankering hebben aangetrokken, want één van de buitengewoon belangrijke omgevingsfactoren voor onze economie is inderdaad dat er risicokapitaal wordt ingebracht dat kan worden aangewend voor onze industriële versterking. Op dit punt heb ik tot op heden weinig duidelijkheid gehoord.

De voorzitter : Mevrouw Neyts-Uytbroeck heeft het woord.

Mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck : Mijnheer de voorzitter, bedoelt de minister-president dat het

minder pijn doet wanneer een bedrijf met Vlaams kapitaal arbeidsplaatsen uitstoot, dan wanneer dat een bedrijf is met buitenlands kapitaal ?

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mevrouw Neyts, deze discussie gaat erover dat buiten het weefwerk van kleine en middelgrote ondernemingen die wij hebben en die mee de sterkte uitmaken van onze economie, wij absoluut nood hebben aan grotere ondernemingen. Wij kunnen dat bereiken door voldoende kapitaal en vermogen hier te krijgen of te houden en niet te komen tot een situatie waarin men kiest voor het gemakkelijke voordeel, en men zich laat overnemen, in plaats van zich industrieel te versterken. Het is een kwestie van beslissingsbevoegdheid, van machtsbevoegdheid en de rapporten van de Koning Boudewijnstichting en een aantal anderen wijzen heel uitdrukkelijk aan dat met het oog op de toekomst aan een van onze drie of vier belangrijkste pijlers – blijkbaar doen alle andere regio's en landen dit, maar wij niet – belangrijke aandacht moet worden besteed.

Ik heb de indruk dat u verveeld bent met de vraag. Ik zou graag vanwege uw partij duidelijkheid krijgen in deze zaak.

De voorzitter : Het incident is, na anderhalf uur debat, gesloten. Ik wijs erop dat wij op dit ogenblik blijkbaar meer de begroting bespreken, zoals de heer Candries terecht heeft opgemerkt. Het is misschien niet aangegeven bepaalde besprekingen van de commissie hier te herhalen.

VERWELKOMING VAN EEN BUITENLANDSE DELEGATIE

De voorzitter : Collega's, ik begroet in onze tribune de heer E. Van der Merwe M. Louw, voorzitter van het Zuidafrikaans parlement. Ik wens hem hartelijk welkom in ons Vlaams parlement. **(Applaus)**

INTERPELLATIES (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het monopolie van de gemeenten betreffende de elektriciteitsdistributie

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het monopolie van de gemeenten betreffende de elektriciteitsdistributie.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, waarde collega's, naast de textielsector is in Vlaanderen ook de elektriciteitssector van groot belang. Inderdaad, zonder elektriciteit is er omzeggens geen textiel.

Zowel de productie als het transport van elektriciteit zijn in Vlaanderen in principe vrij. Iedereen mag dus zijn eigen elektriciteit produceren.

Wat de distributie van elektriciteit betreft werd in het verleden echter een monopolie verleend aan de gemeenten.

Op federaal vlak is de productie van elektriciteit als het ware gemonopoliseerd vermits Electrabel instaat voor ongeveer 94 percent van de productie, terwijl SPE 3 percent ervan voortbrengt en de overige 3 percent in handen zijn van autoproducenten.

Vlaanderen is bevoegd inzake de distributie van elektriciteit aangezien het gaat om een gewestmaterie. Wij stellen echter vast dat de Europese Economische Gemeenschap blijkbaar in het begin van het jaar een ontwerprichtlijn tot stand bracht, waarover momenteel wordt gediscussieerd in de verschillende landen.

Van Vaerenbergh

Deze ontwerp-richtlijn heeft tot doel niet alleen het produceren en het transport, maar bovendien ook de vraag naar elektriciteit volledig vrij te maken, zodanig dat elke vragende partij zich in de Economische Gemeenschap zou kunnen richten tot om het even welk productie- en transportbedrijf van elektriciteit.

Mijnheer de minister-president, in feite richtte ik dezelfde interpellatie tot uw collega op federaal niveau, aangezien aan deze aangelegenheid twee aspecten zijn verbonden. Enerzijds is de Vlaamse gemeenschap ter zake bevoegd wat de distributie betreft, maar anderzijds worden de discussies en het overleg aangaande de ontwerp-richtlijnen op federaal vlak gevoerd.

De federale minister stelde mij echter gerust door te zeggen dat de discussie weliswaar aan de gang is, maar dat elf van de twaalf lidstaten negatief waren ingesteld ten opzichte van de ontwerp-richtlijn.

Iedereen weet dat het systeem dat de EG wenst in te voeren, momenteel reeds van toepassing is in Groot-Brittannië. De overige landen zouden echter blijkbaar met problemen te kampen hebben.

Toch wens ik de aandacht erop te vestigen dat de discussies dienaangaande op Europees vlak wel degelijk aan de gang zijn en dat bepaalde gevolgen, ook voor Vlaanderen en vooral voor de Vlaamse gemeenten, misschien niet uitgesloten zijn. Wij mogen immers niet vergeten dat een gedeelte van de inkomsten van de Vlaamse gemeenten voortvloeien uit winsten ingevolge de overdracht van hun monopolie op de elektriciteitsdistributie.

Mijnheer de minister-president, kan u mij mededelen of u betrokken bent bij het overleg tussen de federale regering en de EG ? Moest er dienaangaande toch iets uit de bus komen, mag ik u dan met aandrang verzoeken hoe dan ook de belangen van de Vlaamse gemeenten te behartigen ?

De voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens (op de tribune) :

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, de Europese Commissie wil een liberalisering van de interne markt inzake elektriciteit en gas.

Vanaf 1 januari 1993 worden de volgende maatregelen van kracht :

ten eerste, het afschaffen van de exclusieve rechten of monopolies voor de productie van elektriciteit en de aanleg van leidingen van elektriciteit en gas.

Ten tweede, het trekken van een scheiding tussen de productie-, de transport- en de distributie-activiteiten in de sector elektriciteit en gas. Ik moet er u niet op wijzen dat België in dit verband zeker geïntereerd is. In verticaal geïntegreerde ondernemingen – wat bij ons het geval is – zullen deze activiteiten ondergebracht moeten worden in afzonderlijke divisies met een afzonderlijke boekhouding.

Ten derde, de invoering van het beginsel dat derden toegang moeten krijgen tot de elektriciteitsnetten en gasleidingen, het zogenaamde *third-party-access-concept* (TPA). De toegang tot de netten is momenteel exclusief voorbehouden aan de nationale maatschappijen, die eigenaar zijn van deze netten. In eerste instantie komen alleen grote industriële verbruikers en distributiemaatschappijen in aanmerking voor TPA. Nagevoel alle distributiemaatschappijen in België zouden aan deze voorwaarde beantwoorden. Dergelijke bedrijven zullen dankzij het TPA-beginsel in staat zijn hun energie aan te kopen bij een producent naar hun keuze in binnen- of buitenland. De transport- en distributiemaatschappijen zijn verplicht de energie over hun netten te vervoeren tegen een redelijke vergoeding .

Vanaf 1 januari 1996 zal de toegang van derden tot de netten verder worden uitgebreid op basis van de ervaringen, opgedaan tijdens de tweede fase.

Eenmaal de vrije energiemarkt tot stand gebracht, zal een levendige

handel in elektriciteit en gas moeten ontstaan.

De federale regering heeft haar standpunt ten opzichte van het TPA bepaald in de ministerraad van 24 mei 1991. De introductie ervan werd afhankelijk gemaakt van drie voorafgaandelijk ke voorwaarden, namelijk, ten eerste, de doorzichtigheid van prijzen, kosten en investeringen ; ten tweede, het beëindigen van iedere dumpingsregel en van iedere maatregel die de concurrentie in deze sectoren binnen de EG vervalst en, ten derde, een voldoende lange overgangperiode.

Minister Wathelet, verantwoordelijk voor deze materie, heeft zich reeds enkele malen openlijk gekant tegen de voorstellen van de EG-Commissie, in het bijzonder tegen de TPA-voorstellen, omdat ze volgens hem de markt zouden destabiliseren. Dit gebeurde onder andere in zijn antwoord op de interpellaties van de senatoren Hatry en Daerden, op 18 juni 1992, ook in zijn Beleidsnota, ingediend naar aanleiding van de begroting 1993 en, ten slotte, in zijn antwoord op de interpellaties van de heer Van Vaerenbergh en mijzelf, op 15 oktober 1992.

De federale ministerraad heeft op 7 april 1992 akte genomen van een informatienota hierover van minister Wathelet, maar heeft de stellingen, ontwikkeld in deze nota, niet expliciet goedgekeurd. Men kan dus niet beweren – dit is belangrijk, vooral in het licht van het antwoord dat de federale minister daaromtrent heeft gegeven – dat de minister in zijn radicale afwijzing van deze ontwerpvoorstellen door de voltallige federale regering wordt gevolgd. Wat meer is, minister Wathelet, die uiteraard ook weet dat de distributie van gas en elektriciteit een gewestelijke materie is, verwijst bestendig naar het overleg dat over deze aangelegenheid zou moeten plaatsvinden met de Vlaamse regering vooraleer de federale regering een definitief standpunt kan innemen ten aanzien van de Europese ontwerp-richtlijn.

Mijnheer de minister-president, mogen wij weten welk het standpunt van

Dielens

de Vlaamse regering ter zake is ? Minister Wathelet zegt immers in zijn antwoord op de voormelde interpellaties van 15 oktober dat hij op Europees niveau een standpunt verdedigt waar zowel de particuliere als de openbare sector, zijnde de staat, de gemeenten en de gewesten, achter staan en dat hij bijgevolg in alle sereniteit en met een gerust gemoed aan de Europese vergaderingen deelneemt.

Bestaat hieromtrent wel degelijk een consensus en dringt een meer diepgaand debat zich niet op ?

De creatie van een ééngemaakte interne markt in Europa voor alle goederen en diensten kan niet zo maar aan de gas en elektriciteitssector voorbijgaan.

In ons land worden momenteel door de sector institutionele tegenmaatregelen uitgedroefd om de TPA te counteren. Het aanbod van Electrabel aan de gemeenten die participeren aan de gemengde distributiedistributies om aandeelhouder te worden in de maatschappij Electrabel, moet in dit kader worden gezien. Op deze manier tracht men de distributiemaatschappijen te ontraden om hun energie elders aan te kopen. Electrabel onderhandelt hierover met Intermixt in het kader van de statuten van het nieuwe type ; in de gassector heeft Distrigaz een analoge constructie op stapel staan.

De voorstellen van de EEG-commissie tot liberalisering van de gas- en elektriciteitsmarkt moeten worden aangegrepen om grondig na te denken over de optimale structuur en reglementering van deze sectoren. Vergeten we niet dat de wet op de elektriciteitsvoorziening dateert van 1925. Het hoeft toch geen betoog dat deze vooroorlogse wet niet meer beantwoordt aan de noden die zich vandaag stellen in een sector die sindsdien zowel kwantitatief als kwalitatief een enorme evolutie heeft doorgemaakt. In verschillende landen werd deze discussie reeds afgerond. Ik denk hierbij aan Nederland en aan het Verenigd Koninkrijk.

In de gas- en elektriciteitssector wordt

een groot democratisch deficit vastgesteld. Er wordt in deze sector veel op ondemocratische wijze geregeld zonder dat het parlement eraan te pas komt.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, een meer grondig debat dringt zich ter zake in deze Vlaamse Raad op. **(Applaus)**

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil geen misbruik maken van de tribune, maar het volstaat dat we in het Vlaams parlement over Maribel spreken of over de werkgelegenheid of de federale collega toont onmiddellijk zijn interesse voor het debat.

Mevrouw Smet, uw aanwezigheid was uitgerekend goed op het ogenblik dat we ons over de werkgelegenheid en over de evolutie van de industriële strategieën bogen.

Voorzitter, collega's, de heren Van Vaerenbergh en Dielens hebben terecht geïnterpelleerd over en onze aandacht gevraagd voor de problemen van de elektriciteitsdistributie.

Het voorstel van richtlijn betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit bestaat erin het vrij verkeer van elektriciteit te waarborgen, de continuïteit van de voorziening te verzekeren en de concurrentiekracht van de industrie te verbeteren.

Wanneer wij het hebben over de vitale openbare nutssectoren dan gaat het altijd over de kwaliteit, de zekerheid van distributie en de sociaal verantwoorde prijsbepaling. Deze richtlijn is nog in de ontwerpfasen en de uitvaardiging is niet voor de nabije toekomst gepland.

Zoals u weet ligt het ontwerp van richtlijn ter advies voor bij het Europees Parlement en bij het Ecosoc, het economisch en sociaal comité. Het ontwerp van richtlijn omvat voornamelijk bepalingen voor de produktie en het transport van elektriciteit, waarvoor naar meer concurrentie

wordt gestreefd. Iedere gerechtigde klant zou zich in om het even welke lidstaat moeten kunnen bevoorraden. Dat is één van de elementen van de open en verbrede markt.

De doorvoerlanden zullen hiervoor hun infrastructuur ter beschikking moeten stellen. Voor de gemeenten heeft dit geen enkel gevolg.

De omzetting van deze richtlijn in Belgisch recht zal uiteraard moeten gebeuren in overleg met de verschillende gewesten en met de federale overheid.

Zoals ik zoëven in antwoord op de interpellatie over de textielsector en de internationale onderhandelingen reeds heb duidelijk gemaakt, is het meer dan vanzelfsprekend dat de uitwerking van het Sint-Michielsakkoord ook op dit domein concrete gevolgen zal hebben. De federale regering zal, niet alleen zonder overleg, maar ook zonder dat er een akkoord is bereikt, geen enkel standpunt meer kunnen innemen.

Ik kan u trouwens meedelen dat er ongeveer twee weken geleden een interministeriële conferentie heeft plaatsgehad waaraan de verschillende overheden hebben deelgenomen. Een van de concrete besluiten van deze conferentie was een inventaris op te maken van de instellingen waarin gemeenschappen, gewesten of federale overheid exclusief aanwezig zijn en van alle domeinen waar er een gemengde of gedeelde bevoegdheid is. Het is dus van het grootste belang dat we niet alleen de zaken volgen, maar ook dat we een standpunt innemen.

Het richtlijnvoorstel bevat eveneens een aantal artikelen die betrekking hebben op de distributie. Hieromtrent wordt in het voorstel bepaald dat het beheer zodanig moet zijn dat een veilig, betrouwbaar en efficiënt elektriciteitsdistributienet in stand wordt gehouden. De lidstaten, en dit is belangrijk, mijnheer Van Vaerenbergh, mogen exclusieve distributievergunningen blijven verstrekken, mits de doorzichtigheid voor het leveren van diensten in acht wordt genomen. De rechten en de openbare

Van den Brande

diensten-verplichtingen van de distributiemaatschappijen en de rechten en verplichtingen van hun afnemers worden nog steeds bepaald door de lidstaten. Zulks betekent concreet dat in de meeste gevallen op distributieniveau een de facto concessie kan blijven bestaan en dat de overheid deze concessie aan de gemeenten kan verlenen. Ik gebruik niet graag het woord monopolie omdat ik daarvan in het algemeen niet erg houd, maar de monopoliepositie van steden en gemeenten blijft ongewijzigd. Ook wanneer het ontwerp van richtlijn in het parlement en in het Ecosoc zou worden goedgekeurd, zal er geen enkel probleem ontstaan voor de steden en de gemeenten.

Minister Wathelet heeft naar waarheid geantwoord wanneer hij zei dat hij zonder problemen de standpunten van alle Belgische overheden vertolkte. Het systeem kan goed functioneren als het op een positieve wijze wordt ingevuld.

Mijnheer de voorzitter, ik kan samengevat zeggen dat het ontwerp van richtlijn de rechten van de gemeenten inzake elektriciteitsdistributie op geen enkele wijze aantast. De Belgische wetgeving zal, indien de richtlijn wordt goedgekeurd, zelfs niet moeten worden aangepast. Er bestaat reeds een kader dat met deze richtlijn overeenstemt.

Geen enkele overheid zou het immers aandurven om de gemeenten als essentiële cel van de samenleving te kort te doen. Zij staan immers het dichtst bij de bevolking. Ik ben ervan overtuigd dat alle fracties het daar roerend mee eens kunnen zijn omdat de gemeente toch voor ieder van ons een zwakke of sterke plek is. (**Applaus**)

De voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens : Mijnheer de voorzitter, graag zou ik nog kort reageren op de bedenkingen van de minister-president.

Hij zegt dat minister Wathelet de standpunten van het Vlaams Gewest

vertolkt. Ik ben het hiermee niet volledig eens. Dit ontwerp van richtlijn geeft weliswaar de mogelijkheid om eventueel exclusives te bedenken op voorwaarde dat de doorzichtigheid wordt gewaarborgd. In België hebben wij echter te maken met een specifieke situatie. De drie niveaus in de elektriciteitssector, productie, transport en distributie, zijn echter zodanig met elkaar verweven, dat er van doorzichtigheid geen sprake meer kan zijn. Het is dus vanzelfsprekend dat de liberalisering, die op Europees vlak wordt nagestreefd, niet zonder meer kan worden overgenomen. Het is noodzakelijk dat hieromtrent een diepgaand debat wordt gevoerd.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, wij blijven uiteraard ter beschikking voor het voeren van een meer diepgaand debat.

Mijnheer Dielens, ik kan enkel herbevestigen dat volgens de informatie waarover ik beschik, de huidige intern Belgische regeling, met name de verdeling van de bevoegdheid in verschillende onderdelen geen problemen stelt ten aanzien van de Europese richtlijn.

Indien u doelt op het debat over onze positie in Vlaanderen en over de verhouding tussen politiek aandeel en inbreng van de particuliere-sector, moet ik u zeggen dat, zoals gisteren bleek naar aanleiding van de interpellaties over de waterdistributie, het overleg tussen de bevoegde ministers wordt voortgezet en dat we op korte termijn een duidelijk standpunt zullen innemen. Ik verwijs trouwens naar het Vlaams regeerakkoord, dat in grote lijnen weergeeft hoe wij de openbare nutsvoorzieningen benaderen in de sectoren electriciteit, gas en water.

Ik herhaal dat er op dit ogenblik geen problemen zijn. Indien grotere doorzichtigheid kan worden tot stand gebracht, zullen wij die kans in ieder geval benutten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Van Hauthem tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Sint-Michielsakkoord

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de houding van de Vlaamse regering tegenover de gevolgen van het Sint-Michielsakkoord

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Van Hauthem tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Sint-Michielsakkoord en van de heer Denys tot minister-president Van den Brande over de houding van de Vlaamse regering tegenover de gevolgen van het Sint-Michielsakkoord.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, schaars aanwezige collega's, iedereen weet dat de weg van de ontvoogding van Vlaanderen niet over rozen loopt maar wel langs Belgische kastelen en heiligen.

Op 10 juli 1992 loopt de dialoog vast. Aan Vlaamse zijde is men tevreden omdat men beweert dat het been werd stijfgehouden.

Wij hebben een soort van separatistische zomer gekend. De bye-byes en de farewells vlogen ons om de oren. De hoofdredacteurs van vrijwel alle Vlaamse kranten lieten er geen gras over groeien, de term separatisme of boedelscheiding of om het even welk ander synoniem was volkomen gedouaneerd.

In september kwam eerste minister Dehaene op de proppen, die het presteerde om in drie dagen klaar te

Van Hauthem

spelen wat in een maandenlange dialoog niet was gelukt. Men kan zich afvragen hoe het mogelijk is dat er opeens een oplossing werd gevonden.

Sommige boze tongen fluisteren dat de Nationale Bank had meegedeeld dat, indien die separatistische toon nog lang zou aanhouden, men zou dreigen met een binnenlandse speculatie tegen de Belgische frank. In wat voor soort van democratie leven wij eigenlijk ? François Perin, toch niet de eerste de beste, zei over het akkoord : "Het zal nog tien jaar standhouden en dan is het gedaan met deze staat want dan kan men niet meer tegen de Belgische frank speculeren aangezien men dan een Europese eenheidsmunt heeft".

Mijnheer de minister-president, hoe u het ook draait of keert, in september stonden u en uw regering compleet buiten spel. U kan de Handelingen van deze Raad consulteren om uw eigen verklaringen in te kijken. Vanaf de investituur tot en met het afspringen van de dialoog, hebt u hier herhaald dat het ging om een dialoog van gemeenschap tot gemeenschap, waarin de Vlaamse regering een rol zou spelen. Toch stond u in de maand september compleet buiten spel ; u was er geenszins bij betrokken.

Na het bekendmaken van het Sint-Michielsakkoord viel het op dat de pers, die in de zomer zo heftig te keer ging, plotseling zweeg. De laatste weken slaat de tendens weer om ; men begint — gelukkig maar — opnieuw veel kritischer te schrijven en te evalueren.

Mijnheer de minister-president, u gaf uzelf 9 punten op 10. Het klinkt misschien kinderachtig om punten te hanteren, maar wij begonnen daar niet mee. Op uw congres hebt u uzelf 9 op 10 punten toegekend.

Minister-president L. Van den Brande : Ik heb nooit mathematisch uitgedrukt hoeveel punten er werden behaald. Door de Vlaamse regering werd maar één standpunt ingenomen, namelijk dat volgens onze afwijging nagenoeg alle punten van het

prioritair tienpuntenprogramma worden gerealiseerd.

Laten wij elkaar goed verstaan en de goede bronnen citeren, ook tijdens interpellaties. Laten wij niet fantaseren !

De heer J. Van Hauthem : Tijdens een uitzending van uw eigen partij gaf Herman Van Rompuy de onderhandelaars zelfs 10 op 10.

Mijnheer de minister-president, tot daar toe dat u het akkoord, uw tienpuntenprogramma, niet realiseert, maar u hebt zelf de politieke moed niet toe te geven dat u zelfs niet de helft van de door u vooropgestelde te realiseren punten hebt gehaald. Dat ware eerlijker geweest !

Sta mij toe deze punten even te citeren.

Het dubbelmandaat moest worden afgeschaft. Dit is maar gedeeltelijk gebeurd.

De verkiezing van de Raad moest gebaseerd zijn op het territorialiteitsbeginsel : dit werd niet gerespecteerd. Ik zal straks aangeven waarom.

De fundamentele tweeledigheid van de staat moest verpersoonlijkt worden door een Senaat van de gemeenschappen ; dit werd niet gehaald. Dit principe was nochtans initieel in uw tienpuntenprogramma opgenomen : de Senaat zou een Senaat van de gemeenschappen worden. Er mochten geen nieuwe dubbelmandaten meer komen ; ze komen er wèl.

De bevoegdheden van gemeenschappen en gewesten en van de nationale overheid moesten duidelijk worden afgebakend. Ook dat is niet het geval ; er blijven nog onduidelijkheden bestaan. Inzake de restbevoegdheden bestaat er nog helemaal niets.

Inzake de fiscale verantwoordelijkheid van gewesten en gemeenschappen kan ik kort zijn : er komt geen fiscale autonomie voor de gemeenschappen. Dit staat met zoveel woorden in het Sint-Michielsakkoord.

De verdragrechtelijke bevoegdheid werd gerealiseerd.

Over de afbouw op korte termijn van de financiële transfers in de sociale zekerheid wordt in het Sint-Michielsakkoord met geen woord gerept. Ook daar zal ik nog op terugkomen.

De realisatie van punt 8, namelijk de aanvaarding door de gemeenschappen en de gewesten van het principe van niet-inmenging in elkaars bevoegdheden en in elkaars territorium, is een lachertje.

De provincie Brabant is weliswaar gesplitst, maar ook het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde moest volgens uw eigen programma worden gesplitst ; dat is niet gebeurd.

Ook de zetelverdeling is niet gebeurd op basis van de bevolkingscijfers. Ik geef toe dat er een zekere verbetering is, maar niet volgens de in uw eigen programma vooropgestelde principes.

Mijnheer de minister-voorzitter, daarmee kom ik tot 4 op 10. Het gaat om objectieve gegevens ; ik heb de twee teksten gewoon naast elkaar gelegd en vergeleken.

Nefast , schadelijk en schandelijk in dit akkoord is het feit dat het territorialiteitsprincipe meermaals wordt geschonden.

Op 9 juli 1992 werd hier een motie goedgekeurd door onder meer één van uw ministers, door de CVP, door de toenmalige PVV, door de Volksunie en uiteraard door ons. Sta mij toe deze motie nog even voor te lezen, want sommigen zijn blijkbaar behept met zeer zeer kort geheugen, ik citeer : De Vlaamse Raad verzet zich tegen de toekenning van het stemrecht van Franstaligen uit de Vlaamse rand rond Brussel voor de verkiezing van de Franse Gemeenschapsraad, evenals tegen de mogelijkheid dat Franstaligen uit de Vlaamse rand rond Brussel en uit Voeren in de Franse Gemeenschapsraad of in de Senaat zouden worden gecoöpteerd. Einde citaat.

Dat is de tekst van de motie die door de Vlaamse Raad op 9 juli werd goedgekeurd.

Ik vraag me af waarom het Vlaams parlement moties goedkeurt die na

Van Hauthem

twee of drie maanden toch in de prullenmand verdwijnen. Hoe men het ook draait of keert, dat is het geval.

De verkiezing van de Senaat maakt dit duidelijk. Dit was een van de redenen waarom het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde niet mocht worden gesplitst. Oorspronkelijk was men van plan om van de Senaat een Senaat van de Gemeenschappen te maken. Nu wordt meer dan de helft van de Senaat toch rechtstreeks verkozen als achterpoort voor de Franstaligen om te kunnen deel uitmaken van de Waalse Gewestraad of de Franse Gemeenschapsraad.

Coöptatie is wel degelijk mogelijk. De Happarts, de Clerfayts, en de Poswicken kunnen wel degelijk in de Waalse Gewestraad of in de Franse Gemeenschapsraad zetelen via de verkiezing voor de Senaat in het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde.

Dat de betrokken mandatarissen daarvoor hun gemeentelijk mandaat

moeten opgeven – en de Volksunie, die nu afwezig is, zal dit wel opwerpen – doet niets, maar dan ook niets ter zake. Dat zij aan de vergadering kunnen deelnemen met alleen maar raadgevende stem, doet niets, maar dan ook niets, ter zake.

Het is de politieke betekenis die telt. Die is dat Wallonië nog steeds de aanspraken op Voeren en op Vlaams-Brabant niet heeft laten vallen.

Mijnheer de voorzitter, ik ken geen enkel federaal land in de wereld waar het mogelijk is dat een inwoner van het ene deelgebied in het parlement zetelt van het andere deelgebied.

U hebt dus wat het territorialiteitsprincipe betreft wel degelijk toegegeven. U hebt zelfs zwaar toegegeven.

U weet ook wat er zal gebeuren. Via de verkiezing van de Senaat zullen de francofonen uit Vlaams-Brabant en uit de Voerstreek lid worden van de Franse Gemeenschapsraad, waar zij waarschijnlijk met luide trom worden binnengehaald als vertegenwoor-

digers van de Franstaligen uit Vlaams-Brabant en uit de Voerstreek. Ik heb het dan nog niet over het feit dat men zich in Voeren zelfs in een ander arrondissement kan laten inschrijven, ook wat deze verkiezingen betreft. Guido Tastenhoye heeft gelijk als hij verklaart dat het feit dat het territorialiteitsprincipe zou geëerbiedigd zijn niet met een kilogram maar met een hele kruiwagen zout moet worden genomen.

De provincie Brabant is gesplitst. Dat klopt. De wijze waarop laat echter veel te wensen over. Hierdoor wordt van Brussel onrechtstreeks een supergewest gemaakt, aangezien de bevoegdheden van de huidige provincie die nauw bij gewestelijke materies aanleunen wat het grondgebied Brussel betreft opnieuw aan het Brussels Gewest zullen worden toegewezen.

Ik herhaal dat men van Brussel een supergewest maakt. Dit kon ook niet anders omdat men in 1989 van Brussel een derde gewest heeft gemaakt. Als men dit doet, moet men zich ook later inschrijven in die logica, en komt men tot zulke constructies. In de gesplitste provincie Brabant zullen de Brusselse Vlamingen in de kou blijven staan.

De rechtstreekse verkiezing van de raden is op zich geen slecht principe. De wijze waarop ze gebeurt, laat veel te wensen over.

De raden zullen worden verkozen op gewestelijke basis. Niet de Vlaamse Gemeenschapsraad wordt verkozen maar wel de Vlaamse Gewestraad. De Brusselse Vlamingen zullen zich dus niet meer verkiesbaar kunnen stellen voor de Vlaamse Raad. Zij zullen ook niet meer kunnen kiezen voor de Vlaamse Raad. Ook hier was een andere oplossing mogelijk geweest.

Dit is dus een gewestfederalisme. Met de manier waarop en de modaliteiten waarmee de raden worden verkozen is het federalisme met twee nu voorgoed voorbij. De droom, waarvan generaties federalisten – die hier nu zelfs niet meer zijn – hebben gedroomd, is aan diggelen geslagen. Het ergste is dat de partijpolitieke vertegenwoordiging van de strekking

J. Van Hauthem (voorlaatste rij links) vertolkte namens de fractie van het Vlaams Blok zijn ongenoegen over het Sint-Michielsakkoord. Hij betreurde dat de Vlaamse regering dit communautair vergelijk onderschrijft

Van Hauthem

van het federalisme van de gemeenschappen mee zal helpen om die droom voorgoed aan diggelen te gooien.

Wat Brussel zelf betreft, heb ik al gezegd dat ik het een schande vind dat Brusselse Vlamingen alleen maar kunnen worden gecoöpteerd. Wij hebben in de Brusselse Gewestraad nog altijd geen gewaarborgde vertegenwoordiging.

Men heeft er in 1988/1989 weliswaar naar gestreefd. De Franstaligen wilden niet, en zoals altijd legde men zich erbij neer. Dat zou later in een volgende fase worden geregeld.

De vraag is dan ook of het daarom niet is dat het aantal leden van de Brusselse Gewestraad op 75 blijft. Het is toch een anomalie dat er enerzijds een Vlaamse Raad zal zijn met 124 leden en anderzijds een Brusselse Gewestraad met 75 leden, de helft van de leden van de Vlaamse Raad, daar waar de Brusselse Gewestraad zes keer minder personen moet vertegenwoordigen. Deze laatste zal dan nog meer bevoegdheden hebben op het vlak van het gewest dan de Vlaamse Raad. Dat is toch niet logisch, zeker nu Ecolo heeft geëist dat het mandaat in de Brusselse Gewestraad een volledig parlementair mandaat wordt met de gepaste vergoeding en dergelijke meer. Agalev en de Volksunie kunnen wat onderhandelingen betreft aan Ecolo een puntje zuigen. Het zal wel weer een compromis worden. De leden zullen wel niet evenveel krijgen als een senator of een volksvertegenwoordiger of een lid van de Vlaamse Raad. De vergoeding zal wel ergens tussenin liggen. Dan kan men opnieuw met de dooddoener afkomen dat het geen gewest is zoals de andere twee gewesten.

Ondanks de rookgordijnen die men in 1989 neerliet met te zeggen dat het geen gewest betrof maar een hoofdstedelijk gewest, dat men geen decreten kon goedkeuren maar enkel ordonnances, is het duidelijk dat het om een derde volwaardig gewest gaat met zelfs nog meer bevoegdheden dan de andere twee.

Zo kom ik tot de financiën in Brussel. Daar loopt het helemaal spaak. Daar gaan wij verder met de vermeniging van de gemeenschaps- en de gewestbevoegdheden. In het verleden hebben de verschillende congressen van de Brusselse Vlamingen er steeds voor geijverd dat dit onderscheid grondwettelijk zou worden bepaald, precies om de band Vlaanderen-Vlaams Brussel te behouden en om aan te duiden dat wij tot dezelfde gemeenschap behoren. Die vermeniging van bevoegdheden bestaat al een tijdje en wordt in dit akkoord doorgetrokken en versterkt. De dotaties aan uni-communautaire persoonsgebonden en culturele aangelegenheden komen van het gewest. Het gewest kan trekkingsrechten toestaan aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie en aan de Franse Gemeenschapscommissie. Die twee zaken worden verdeeld volgens de 80F/20N-regel waarvan Vic Anciaux vroeger zei dat het een ongrondwettelijke regel was die bijgevolg nooit zou kunnen worden toegepast. Bovendien kunnen de gewesten, dus ook het Brussels Gewest, opcentiemen heffen op kijk- en luistergeld. Wat is dat voor onzin. Het kijk- en luistergeld betreft bij uitstek een gemeenschapsmaterie die waarschijnlijk nog nationaal zal blijven geïnd worden. Maar de gewesten zouden daarop opcentiemen kunnen heffen. Hier is dus samen met de trekkingsrechten en de dotaties opnieuw een vermenging tussen gemeenschaps- en gewestaangelegenheden. Men staat toe dat de 80F/20N verdeelsleutel wordt gehandhaafd, wat wel eens gevolgen zou kunnen hebben binnen Brussel zelf. Het akkoord van de regering bepaalt dat de gelden volgens een verdeelsleutel twee derden voor de Franstaligen, één derde voor de Nederlandstaligen worden verdeeld binnen Brussel. Het kan goed zijn dat de Franstaligen ook dat op de helling willen zetten want aangezien voor de trekkingsrechten en de dotaties de verdeelsleutel 80F-20N wordt gehandhaafd, zullen zij voor de verdeelsleutel binnen het gewest de verdeelsleutel 80F-20N eisen in plaats van twee derden voor de Franstaligen, één derde voor de Nederlandstaligen, want die ligt niet grondwette-

lijk vast. Wanneer u dat niet gelooft, dan moet u in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad maar eens komen luisteren, mijnheer Van Rompuy.

Erger is dat én de dotaties én de trekkingsrechten kunnen worden verhoogd. Door de Brusselse Raad of door de regering? Ik meen dat dit de bevoegdheid is van de Raad. In dat geval zijn wij wel degelijk gerold want dan zitten wij daar met onze 11 Nederlandstalige mandatarissen tegenover de 64 Franstaligen. Wanneer vanuit de Raad een voorstel komt om hetzij de trekkingsrechten te verhogen hetzij de dotaties te verhogen, dan hebben wij daartegen, als Vlamingen in de Brusselse Raad niets te zeggen.

Onze conclusie is dat wij als Brusselse Vlamingen gaan betalen voor Franstalige aangelegenheden en voor het Franstalig onderwijs in Brussel.

Want als de Franse Gemeenschapscommissie gebruik maakt van die trekkingsrechten, dan krijgen wij een vijfde daarvan, ook al zouden wij dat geld eventueel niet nodig hebben.

Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, ik geef u ter afsluiting van dit hoofdstuk de verklaring van de voorzitter van de Brusselse Gewestraad, de heer Poulet die in La Libre Belgique van 3 oktober zei, ik citeer: "L'aspect le plus important de l'accord c'est que l'on va aujourd'hui vers un fédéralisme à partir des régions et non plus des communautés". Hij heeft het heel juist gezien! We gaan naar een gewestelijk federalisme en het gemeenschapsfederalisme is voorgoed verleden tijd.

De financiering van de gemeenschappen via het BNP is ook weer zo'n toegeving. Waarom kon dat niet via het Bruto Regionaal Produkt, wat toch veel logischer zou zijn. Deze regeling betekent immers dat de Belgische staat op kosten wordt gejaagd en wie draagt het meest belastingen bij tot die Belgische staat — dan heb ik het nog niet over de sanering van de overheidsfinanciën — dat zullen de Vlamingen zijn. **(Twistgesprek tussen de heren E. Van Rompuy en F. Van den Eynde)**

Van Hanthem

Wij dragen meer bij. Men jaagt de Belgische overheid op kosten. U weet heel goed wie die kosten uiteindelijk moet betalen.

De heer E. Van Rompny : We krijgen twee derden terug.

De heer J. Van Hanthem : Wat de sanering van de overheidsschuld betreft, weet u heel goed dat wij de enigen zijn die daartoe bijdragen. U gaat eerst de schuld verhogen om de gemeenschappen — vooral de Franstalige Gemeenschap — meer geld te geven voor hun onderwijs en dat zal voornamelijk uit onze zak komen. Daar blijf ik bij !

Mijnheer de minister-voorzitter, mijnheer de voorzitter, er was niet alleen het Sint-Michielsakkoord, er was ook nog zoiets als een Sint-Kwintensakkoord. Opnieuw een akkoord waarbij u als Vlaamse regering niet was betrokken. We hebben dan op eens twee vergetelheden vastgesteld.

Ten eerste, de kwestie Bever. U wist dat zelfs niet. U hebt gezegd, ik citeer : Daar weet ik niets van. Einde citaat. Ik zou u proficiat willen wensen, u kan er blijkbaar niets aan doen, maar u weet niets van wat de Belgische regering daar allemaal bedisseld heeft met de verschillende partijen apart. Eerste minister Dehaene heeft gewacht tot vijf november om dit bekend te maken.

Bever zou dus ook vallen onder de bevoegdheid van de nog aan te stellen adjunct-gouverneur. Het was blijkbaar een vergetelheid, maar bovendien opnieuw een eis van Ecolo. Dat was nu net een stapje te ver, tot grote triomf van de Volksunie die Bever had gered.

De heer E. Van Rompny : Een Vlaamse overwinning.

De heer J. Van Hanthem : Ja, ongetwijfeld een heel grote Vlaamse overwinning dat Bever er niet bijhoort. Voor Bever was het dus wel belangrijk dat het niet viel onder de bevoegdheid van de adjunct-gouverneur. Voor de andere zes faciliteitengemeenten was het helemaal niet be-

langrijk dat die wel onder de bevoegdheid van de adjunct-gouverneur zouden vallen.

Tweede vergetelheid, de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Dat is een veel belangrijker vergetelheid want daar heeft men niet voor gestreden. Het laten vallen van Bever uit het akkoord moest dan ook gecompenseerd worden met de uitbreiding van de bevoegdheden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Deze commissie kan zich nu dus in de plaats stellen van administratieve overheden. Als ik de pers mag geloven niet alleen in de zes gemeenten rond Brussel, maar in alle faciliteitengemeenten. Indien het nog de Vlaamse Kamer zou zijn die bevoegd is, zou het nog door de beugel kunnen. Het is echter de Verenigde Vergadering — die paritair is samengesteld tussen Franstaligen en Nederlandstaligen — die bevoegd is en die altijd haar stakingsrecht zal kunnen gebruiken om niet op te treden. Bij staking van stemmen gebeurt er niks ! Dit is een toegeving aan de Franstaligen, zeker wat Vlaams-Brabant betreft. Principeel wordt immers de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden — die toch al zo schraal is — uitgehouden.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, als palmares kan zoiets tellen. De essentie van de zaak is dat Wallonië alles heeft gekregen wat het wou, met name de centen en de regionalisering van de landbouw en nog veel meer. Wij krijgen ons eigen parlement dat dan nog op gewestbasis wordt samengesteld.

Mijnheer de minister-president, als we dan zien dat de kern van uw tienpuntenprogramma in feite de derde fase van de vorige legislatuur was, dan moet ik zeggen dat wij vandaag opnieuw betalen voor een derde fase die nooit werd uitgevoerd en waarvoor in de vorige fases reeds massa's toegevingen werden gedaan. (**Applaus bij het VB**) Als staatsmanschap kan dat tellen.

Ik kan mij dus niet van de indruk ontdoen dat dit een akkoord is dat met haken en ogen aaneen hangt.

Bovendien denk ik dat men het speciaal zo ingewikkeld maakt om de burger, die er zijn weg niet meer in vindt, een beetje in slaap te sussen.

Ernstiger is dat dit regeerakkoord er moest komen, hoe dan ook. Welk akkoord ook uit de bus zou zijn gekomen, dit akkoord zou de steun van de meerderheid hebben gekregen. De regering Dehaene moest kost wat kost in het zadel blijven. De schrik voor nieuwe verkiezingen zat er veel te diep in.

Dan krijgt Agalev zijn Agalev-taks. Dat is toch ook verwonderlijk. Zij die nu eens op een andere manier aan politiek zouden doen, wilden wel aan de totstandkoming van de staatshervorming meewerken. Het had echter niets te maken met de sociaal-economische politiek van de regering Dehaene. Deze dossiers dienden goed gescheiden te blijven en ineens komen zij met een ecotaks op de propen. Wij worden plots met een ecotaks geconfronteerd die zoveel met de staatshervorming te maken heeft als met een koe. De ecotaks heeft met de staatshervorming niets te maken. Agalev zal echter hetzelfde lot ondergaan als de Volksunie. Zij zal eerst geknuffeld worden en de omstrengeling zal zo lang duren tot men uiteindelijk is versmacht. Ik heb het al gezegd. De CVP en de SP zouden ongeveer alles opgegeven hebben om de regering Dehaene in het zadel te houden. Van de Volksunie kan men zich afvragen of wij nu al dan niet te doen hebben met een partij van sadomasochisten. Immers, als ik al de verklaringen naga, zowel in als buiten deze Vlaamse Raad, die naar aanleiding van het opstarten van de dialoog ten beste zijn gegeven, dan trek ik toch zeer grote ogen.

Op 3 maart 1992 zegt Vic Anciaux hier dat zij niet verder zullen gaan dan wat in het Vlaamse regeerakkoord is vervat : de splitsing van de provincie Brabant, de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, de niet-inmenging, de Europese zetelverdeling, de afbouw van de financiële transfers. Dit zijn dus Vlaamse eisen.

De Volksunie werd met een kluitje

Van Hanthem

in het riet gestuurd met name met de transfers in de sociale zekerheid. Nu zal een rapport worden gemaakt. Wanneer dat rapport zal worden bekendgemaakt, weten we niet. Terwijl de Volksunie in het begin altijd heeft gesteld dat zij enkel haar steun zou verlenen indien werd aangevangen met de afbouw van die transfers — waarbij men vlug vergeet dat honderden miljarden frank transfers via andere kanalen in de richting van het zuiden gaan — stelt zij zich nu reeds tevreden met een rapport.

Inzake de derde fase heeft de Volksunie zelf gezegd dat zij jaren achter een wortel aan heeft gelopen. Dit betekent dus dat zij blijkbaar de ezel was. Immers, dat is precies het dier dat achter een wortel loopt. Nu lopen zij achter een lege zak, want met dergelijke rapporten gebeurt niets.

Op 3 maart 1992 zegt Vic Anciaux eveneens dat dit betekent dat wat de dialoog tussen de gemeenschappen betreft en waarvan het initiatief niet bij de nationale regering ligt, de Vlaamse regering haar eigen akkoord trouw moet blijven en een drijvende rol zal moeten blijven spelen.

Maar wat een bekentenis van de ge-coöpteerde senator van de Volksunie Jan Loones in zijn partij-weekblad. Ik citeer : Eigenlijk is dit akkoord niet meer het resultaat van een dialoog van volk tot volk, het is zelfs niet meer het resultaat van een onderhandeling met het Vlaamse tienpuntenprogramma als uitgangspunt. Dat is toch een bekentenis. Ik citeer verder : Voor de Volksunie was dit Sint-Michiels-akkoord niet meer en niet minder dan een voorstel dat door de meerderheidspartijen werd voorgesteld. Als daar nu maar één punt van dit tienpuntenprogramma zou instaan, wij zouden het een goed punt vinden, en worden er anderzijds niet te veel toegevingen gevraagd die dat positieve punt teniet doen, zouden we dat punt goedkeuren. De toetsing aan het onverkorte tienpuntenprogramma was voor ons niet langer essentieel. Einde citaat.

Ik denk dat hierbij geen tekeningetje

moet worden gemaakt. Men is zijn eigen graf aan het delven. Men maakt zichzelf wat wijs.

Aan Bert Anciaux zou ik tot slot het volgende willen zeggen. Wanneer hij vindt dat het Sint-Michielsakkoord het akkoord van de Volksunie is — en hij heeft dit al verschillende keren herhaald — begrijp ik hem helemaal niet meer. Ik begrijp hem nog minder wanneer hij zegt er bij elke lezing steeds minder en minder toegevingen in terug te vinden. Het is misschien mogelijk dat hij tussen twee lezingen van het akkoord in, terwijl hij Pablo Neruda las, niets meer zag.

Mijnheer de minister, de Franstaligen hebben alles gekregen wat zij wensten, en zelfs nog veel meer. U weet ook als zij voorrechten verwerpen — want ik noem dit geen rechten meer — hetzij op het financiële vlak hetzij op het vlak van inmenging in Voeren, in Vlaams-Brabant, enzovoort, zij er nooit meer op terugkomen.

Dit akkoord is een slecht akkoord. Men heeft de laatste troef uit handen gespeeld. Wanneer ik vaststel dat het territorialiteitsprincipe helemaal niet is gewaarborgd, dan zeg ik wanneer men in het artikel 1 van de Belgische Grondwet zal schrijven : België is een federaal land, dat dit een leugen is. **(Applaus bij het VB)**

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, in tegenstelling tot de vorige spreker, die vrij uitgebreid heeft gesproken over het Sint-Michielsakkoord, zal ik mij eerder tot twee punten beperken, waarvan onze VLD-fractie meent dat zij een onmiddellijk antwoord verdienen omdat zij zeer belangrijk zijn. Zij hebben te maken met de begroting 1993 en de sluipende wijziging van het taalregime in de Vlaamse gemeenten met taalfaciliteiten.

Ik zal beginnen met het laatste punt, meer bepaald met de stad Ronse, waar de spanning op het ogenblik zeer groot is.

De taak van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht zal in de toekomst totaal verschillen van die van nu. Er wordt met name bepaald zien dat deze commissie zich in alle faciliteitengemeenten in de plaats zal stellen van de administratieve overheden. Dit betekent noch min noch meer dat inzake taalklachten het niet meer de voogdijoverheid zal zijn die optreedt, maar wel de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

Mijnheer de voorzitter, ik ondervond bepaalde moeilijkheden toen ik wilde nagaan wie voor het administratief toezicht verantwoordelijk is. Het is een doolhof, maar gelukkig kon ik hiervoor een beroep doen op de diensten van de Vlaamse Raad.

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht krijgt de voogdijbevoegdheid over een voor de faciliteitengemeenten niet onbelangrijk onderdeel van het administratief toezicht op het gebruik van de talen in de faciliteitengemeenten.

Collega's, in alle oprechtheid kan ik de reactie van de burgemeester van de stad Ronse, de heer Orphale Crucke, onze collega in de Senaat, goed begrijpen. Meer zelfs, ik steun hem ten volle, want wat in Ronse wordt ingevoerd, zal onmiddellijk een weerslag hebben op de bestaande situatie. Er is met name een klacht hangende bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht — deze klacht is trouwens aanvaard — waarbij wordt gevraagd dat het gemeentelijk informatieblad in twee talen zou worden verspreid. Zodra deze tekst wordt goedgekeurd, zal er een taalcommissaris optreden die de burgemeester van de stad Ronse zal verplichten zijn informatieblad in twee talen op te stellen. Dit betekent dat aan de bestaande taalfaciliteiten in deze Vlaamse stad nog meer faciliteiten worden toegevoegd. Destijds werden de taalfaciliteiten te voorlopigen titel ingevoerd, maar ondertussen zijn deze maatregelen gebetonneerd. Tussen het aanvaarden van de faciliteiten en de uitbreiding ervan is er echter wel degelijk een verschil.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuyzen : Mijnheer Denys, kan u misschien preciseren door wie die klacht is ingediend ? Ik meende dat zij werd ingediend door leden van uw fractie in de gemeenteraad.

De heer A. Denys : Deze klacht werd ingediend door een Franstalig gemeenteraadslid van de vroegere PW-fractie. Ik heb geen moeite om toe te geven dat er destijds een onderscheid was tussen de houding die de PVV-fractie in de Vlaamse Raad, in de Kamer en in de Senaat aannam, en de houding van de PVV-fractie in de gemeenteraad van de stad Ronse. Deze praktijk behoort tot het verleden, ik zal hierop dan ook niet verder ingaan, maar in de toekomst zal de houding van de VLD-fractie in Ronse dezelfde zijn, als de houding van de VLD-fractie in Kamer en Senaat.

De heer G. Annemans : Treden de leden van de gemeenteraad van de stad Ronse ook toe tot de nieuwe VLD-fractie ?

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik heb ook vernomen dat voor wat de samenstelling betreft van de administratie van de vaste commissie die onder andere deze klachten behandelt, er bijvoorbeeld op het niveau 1 een onderverdeling van Vlaamse ambtenaren zou bestaan. De administratie neemt geen beslissingen, maar ze maakt wel de rapporten op. Daarom wil ik u vragen deze zaak toch eens te onderzoeken.

Collega's, wij vinden de feitelijke uitbreiding van de taalfaciliteiten, onder meer in de stad Ronse, onaanvaardbaar en wij steunen hierin ten volle burgemeester Crucke. Om alle verwarring ter zake te vermijden, zullen wij aansluitend op deze interpellatie een motie van aanbeveling indienen om te verhinderen dat de vaste Commissie van Taaltoezicht op dit vlak een bevoogdende rol zou kunnen spelen in de gemeenten met taalfaciliteiten.

Een tweede punt dat onmiddellijk belang heeft, is de nieuwe financiering. De Vlaamse regering krijgt tegen het jaar 2000 ongeveer 144 mil-

jard frank meer. Voor 1993 betekent dat bijvoorbeeld reeds 10 miljard frank meer.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer K. Van Overmeire : Mijnheer Denys, ik wil nog even terugkomen op het probleem in Ronse. Voor zover mij bekend is, is de houding van burgemeester Crucke niet alleen ingegeven door taalkundige bekommernissen, maar ook door het vreemdelingenprobleem. Bekent dit dat de VLD-fractie in de toekomst de houding van de heer Crucke met betrekking tot het vreemdelingenprobleem en meer bepaald de inschrijvingsstop zal steunen ? Als men in Ronse spreekt over faciliteiten, gaat het niet over Vlamingen en Franstaligen, maar wel over het feit dat de faciliteiten in Ronse een toevloed van Noord-Afrikanen uit het Brussels veroorzaakt. Het moet mij toch van het hart, dat op ons na, niemand over de faciliteiten in Ronse sprak, tot het vreemdelingenprobleem ontstond. Nu dit probleem zich stelt, gaat men heel die zaak weer bovenhalen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Ik heb er geen bezwaar tegen dat ik onderbroken wordt, maar ik wil niet dat men mij hier vragen stelt over standpunten die niets te maken hebben met dit debat. Ik wil alleen zeggen dat de VLD-fractie in Ronse voor wat betreft de taalfaciliteiten dezelfde houding zal aannemen als de VLD-fractie in de Vlaamse Raad, de Kamer en de Senaat.

Collega's, ik zal nu terugkomen op het punt van de nieuwe financiering. Zoals ik reeds zei, zal de Vlaamse Regering tegen het jaar 2000 144 miljard frank meer krijgen, en volgend jaar reeds zo'n 10 miljard frank. Onder andere de heren Van Rompuy en Vandenbroucke hebben collega Verhofstadt maandenlang verweten dat hij tijdens de onderhandelingen de heer Spitaels een voorschot op het kijk- en luistergeld zou hebben beloofd. Als we de cijfers krijgen van de nieuwe financiering, blijkt dat

naast het kijk-en luistergeld er een basisbedrag uitgetrokken is voor de maaltijdcheques en dat er bovendien tegen 2000 nog eens 96 miljard frank ontspaard wordt aan de nationale begrotingskas.

Tijdens de bespreking van de nationale begroting hoorden wij de redevoeringen van de heren Van Rompuy, Van Hecke en Pinxten. Als zij stellen dat de nationale regering alles in het werk stelt om de norm van Maastricht te halen, begrijpt u dat wij dat niet met een korreltje zout nemen maar met een hele zak zout. Samen met Mark Eyskens zeggen wij dat de sanering van de begroting een Vlaamse communautaire eis is, en dat de nieuwe financieringsregeling met zijn regelrechte plundering van de nationale kas dan ook volledig ingaat tegen de belangen van de Vlamingen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Denys, laat ons de cijfers noemen. Het gaat om een netto-kostprijs voor de nationale begroting van 8,8 miljard frank. Dat betekent 0,1 percent van het BNP, waarvan twee derden naar Vlaanderen terugvloeit. Tegen 1996 moeten we in het raam van de Maastrichtnorm 3 percent van het BNP halen. De bijkomende handicap, zoals u dat noemt, van het Sint-Michielsakkoord bedraagt dus 8,8 miljard frank, wat 0,1 percent van het BNP vertegenwoordigt. Het BNP zal in 1996 immers waarschijnlijk zo'n 8.000 miljard frank bedragen.

Als wij niet in staat zijn om tegen 1996 bijkomend voor 0,1 percent van het BNP te saneren, dan zullen wij de Maastricht-norm inderdaad niet halen. Ik denk echter dat we daartoe wel in staat zullen zijn. Mijnheer Denys, u spreekt over meer dan 100 miljard frank. In Maastricht-termen gaat het slechts over 0,1 percent van het BNP. Tegen het jaar 2000 zal de kostprijs 36,5 miljard frank bedragen waarvan twee derden naar Vlaanderen terugvloeit. Niemand heeft echter gezegd dat er na 1996 geen budgettaire inspanning meer nodig zal zijn. Het is goed mogelijk dat we te-

Van Rompny

gen het jaar 2000 bijkomend ongeveer een half percent van het BNP zullen moeten saneren. Ik vind het echter niet gepast dat u de publieke opinie vooral absolute cijfers voorhoudt. Als de VLD de kiezers belooft de belastingen met 50 miljard frank te verminderen, als zij aan de macht komt, dan zou u het ook niet fair vinden als wij zouden beweren dat dit over 10 jaar 500 miljard frank zal zijn omdat het een jaarlijks terugkerende operatie is. Wat telt is de netto kostprijs per jaar. Als Vlaanderen bovendien, wat terugvloeit, kan besteden aan schuldverlichting zullen we zeker geen probleem hebben om de Maastricht-norm te halen. Mijnheer Denijs, uw voorstelling komt goed over bij de publieke opinie, maar beantwoordt niet aan de realiteit.

De heer A. Denys : Ingevolge de financieringswet van 1988 hebben de deelgebieden meer middelen gekregen dan nodig voor de bevoegdheden die werden overgedragen. We kunnen gerust spreken over een teveel van 150 miljard frank. Drie jaar later gebeurt weer eens hetzelfde. De middelen die worden overgeheveld overtreffen weer eens de bevoegdheids-overdrachten. Het teveel bedraagt in totaal 200 miljard frank, waarvan 140 miljard frank voor Vlaanderen. Blijkbaar is saneren voor sommigen geen probleem.

De heer E. Van Rompny : Een saneringsoperatie van 150 miljard frank over een periode van 10 jaar, is gelijk aan 15 miljard frank per jaar. 15 miljard frank is natuurlijk niet niks, maar het lijkt mij toch nog draaglijk voor de Vlaamse Gemeenschap die toch een begroting heeft van ongeveer 440 miljard frank. Mijnheer Denijs, door absolute cijfers te hanteren en de saneringsoperaties op te tellen, roept u een beeld op dat sommigen doet duizelen. Als u het jaar na jaar bekijkt, ziet het er natuurlijk minder alarmerend uit.

De heer A. Denys : In 1993 zal Vlaanderen 10 miljard frank meer dan nodig ontvangen voor de bevoegdheidsoverdracht afgesproken in het Sint-Michielsakkoord. Dit is in

tegenstrijd met de zogenaamde anti-wafelijzerresolutie die wij hier allen samen tijdens de vorige legislatuur hebben goedgekeurd en waarin stond dat er een parallellisme moest zijn tussen de bevoegdheden en de middelen die worden overgedragen. Dit is manifest een inbreuk daarop.

Mijnheer de minister-president, om aan dit bezwaar enigszins tegemoet te komen, zou u nog kunnen zeggen dat u die ongeveer 10 miljard frank zal gebruiken om de schuld te verminderen. Ik meen dat de lasten voor de Vlaamse burger nog zullen verhogen : er wordt immers ontspaard op de nationale begroting en daarin hebben de Vlamingen de grootste inbreng. Die schuldvermindering zou de gewestbelasting in Vlaanderen wellicht doen dalen. Dit is een mogelijke optie.

Zal u in de begroting 1993 dit bedrag gebruiken voor schuldvermindering met het oog op een later door te voeren verlaging van de gewestbelastingen ? U hebt hierover oorspronkelijk vrij stoere verklaringen afgelegd. Later bent u daarin meer genuanceerd geworden. U bent blijkbaar ingegaan op de socialistische eis om een deel van dit geld aan te wenden voor tewerkstelling. Dergelijke socialistische eis is duidelijk : men wil meer geld uitgeven aan werkgelegenheidsprogramma's. In dat verband zou men beter de recente rapporten van mevrouw Detiège erop naslaan. In Vlaanderen wordt heden reeds meer dan 20 miljard frank besteed aan werkgelegenheidsprogramma's, waarbij de doorstroming naar échte werkgelegenheid bedroevend laag is.

De heer J. Vande Lanotte : 16 miljard frank !

De heer A. Denys : Geachte collega's, ook wij zijn voorstanders van werkgelegenheid. Wij willen echter niet dat de genoemde nieuwe financiële middelen naar werkgelegenheidsprogramma's gaan, naar nepstatuten...

De heer E. Van Rompny : Is dit een officieel PVV-standpunt ?

De heer A. Denys : Dit is een officieel VLD-standpunt, mijnheer Van

Rompny. Gelieve mij te laten uitspreken en mijn woorden niet te verdraaien.

Wij vragen een evaluatie van de werkgelegenheidsprogramma's. Wij willen weten welke programma's een werkelijk werkgelegenheidsrendement hebben, welke leiden naar echte jobs.

De heer J. Timmermans : U volgt het voorstel van de heer Sleenckx !

De heer A. Denys : Mijnheer Timmermans, ik ben ervan overtuigd dat, na de genoemde evaluatie, een heel deel van die 20 miljard frank voor andere doeleinden zal kunnen worden aangewend.

De heer J. Timmermans : Ook door de particuliere sector !

De heer A. Denys : Mijnheer Timmermans, om bijvoorbeeld een Vlaamse Maribel-operatie op te starten.

De heer J. Vande Lanotte : Die is afgeschaft !

De heer A. Denys : Op nationaal vlak is die inderdaad afgeschaft. Door dergelijke operatie zouden wij echter in arbeidsintensieve sectoren de kostprijs van de arbeid verminderen. Wij geloven dat, wanneer de kostprijs van de factor arbeid vermindert, dit de beste opbrengst inzake tewerkstelling levert.

Keren we terug tot de 10 miljard frank. Die moeten worden gebruikt voor schuldvermindering, om in de toekomst de lasten voor de Vlaamse burger te verlagen.

De heer E. Van Rompny : Mijnheer Denys, heb ik goed begrepen dat de PW, of liever de verruimde liberalen, voorstander zijn van het systeem van arbeidsplaatspremies ?

Sociale bijdragen zijn een nationale bevoegdheid. In de expansiewetgeving bestonden destijds arbeidsplaatspremies. Dit systeem werd jarenlang in Engeland toegepast door de Labourregering in de jaren zestig, dit om de tewerkstelling te bevorderen. Employment premiums heette dat daar. Ik heb mij destijds

Van Rompuy

in die materie verdiept en toevallig las ik daar onlangs nog een studie over. Dit beleid is totaal inefficiënt. De EG heeft de arbeidsplaatspremies trouwens verboden.

Wat u een Vlaamse Maribel noemt, was gepland binnen de expansiewetgeving die werd afgeschaft in 1970 en is daarbij thans verboden door de EG. Is dat dan de nieuwe visie van de VLD ?

Wat bedoelt u met een Vlaamse Maribel-operatie ? Kunt u een dergelijke maatregel juridisch onderbouwen ?

De heer A. Denys : Mijnheer Van Rompuy, indien de Vlaamse regering zou beschikken over een ruime fiscale en para-fiscale bevoegdheid, dan zou ik hier in de Vlaamse Raad niet hoeven te spreken van een Vlaamse Maribel-regeling. 92 percent van onze financiële middelen zijn echter afkomstig van dotaties. Men zou eigenlijk via de vermindering van de patronale bijdragen voor de sociale zekerheid een oplossing kunnen bieden. Daarover kunnen wij echter hier, jammer genoeg, niet praten. Wij mogen het enkel hebben over oplossingen via subsidies omdat wij geen gebruik kunnen maken van een fiscaal instrumentarium om de kost van de arbeid te verminderen.

Gelet op deze handicap stel ik voor, waar mogelijk, de factoren die de kostprijs van de arbeid verhogen, in het kader van onze begroting te beïnvloeden. Het is niet waar dat de EG zo'n optreden verbiedt. Dat is een loze redenering.

U kan mijn suggestie evenmin gelijkstellen met de vroegere arbeidsplaatspremies. Die waren eenmalig. Integendeel, wij wensen de arbeidsintensieve sectoren die te kampen hebben met concurrentie van de lage-loonlanden, zoals de kledingsector enzovoort, een premie toe te bedelen – wij kunnen niet anders omdat wij niet beschikken over een fiscale bevoegdheid – die overeenkomt met het verdwenen voordeel ingevolge de afschaffing van de Maribel-regeling op nationaal vlak.

De voorzitter : Dames en heren, ik vestig er uw aandacht op dat de spreektijd op dit ogenblik reeds met 12 minuten is overschreden.

De heer A. Denys : Omdat de heer Van Rompuy handig gebruik maakt heeft van mijn spreektijd !

De voorzitter : Mijnheer Denys, ik acht hem daarvoor inderdaad gedeeltelijk verantwoordelijk, maar ook de andere sprekers. Ik vraag u dan ook uw uiteenzetting af te ronden nadat ik nog eenmaal-het woord geef aan de heer Vande Lanotte voor een korte onderbreking.

De heer Vande Lanotte heeft het woord.

De heer J. Vande Lanotte : Mijnheer Denys, u doet het, genuanceerd uiteraard, voorkomen alsof tewerkstelling voor de socialisten betekent dat wij geld in de bodemloze putten van de werkgelegenheidsprogramma's moeten stoppen. Uw voorstel is bedoeld om de kostprijs van de arbeid te verminderen. Nochtans was de evaluatie van de Maribel-operatie overwegend negatief, maar ook ietwat positief, precies omdat nooit de verplichting dat de tussenkomst moest dienen voor het creëren van werkgelegenheid, uitdrukkelijk werd opgelegd. Bent u voor een Vlaamse Maribel-regeling wèl bereid dergelijke voorwaarden te stellen ?

Wij zijn alvast bereid om over uw voorstel te discussiëren. Wij wensen echter niet dat de tewerkstellingsprogramma's zomaar worden afgeschaft en weigeren dat een overheidsoptreden via de fiscaliteit of via tegemoetkomingen op grond van het werkgelegenheidstellingseffect niet langer meer zou worden geëvalueerd. U hebt de evaluatie van uw voorstel – u had daarvoor drie jaar de tijd – nooit gemaakt. Deze zou evenmin onverdeeld positief zijn, net zoals de tewerkstellingsprogramma's ook problemen meebrengen die wij wel wensen te bekijken. Er is echter een verschil : u bent bereid het ene te onderzoeken, maar het andere niet !

De heer A. Denys : Mijnheer Vande Lanotte, om hierover geen verwarring te laten bestaan, onderstreep ik

ten zeerste dat wij wèl bereid zijn om de werkgelegenheidsprogramma's te evalueren. Ook wil ik de discussie aangaan over de vraag wat de invloed is van de kostprijs van de factor arbeid op de werkgelegenheid. Als u de bestaande studies erop naleest, zal u merken dat er een zeer nauwe relatie is tussen de kostprijs van de arbeid en het aantal tewerkstellingsplaatsen.

Wanneer ik spreek over een Vlaamse Maribel-regeling, dan wil ik alleen gebruik maken van de middelen die de Vlaamse regering krachtens de financieringswetten van 1988 ter beschikking staan om de kostprijs van de factor arbeid – niet overal uiteraard – in de arbeidsintensieve sectoren die de concurrentie van de lage-loonlanden sterk ervaren, te verminderen.

Totdaar enkele concrete vragen waarop ik graag antwoord kreeg van de minister-president. (**Applaus bij de VLD**)

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de heren Denys en Van Hauthem hebben gepoogd het Sint-Michielsakkoord te evalueren.

Op 20 oktober heeft de nieuwverkozen Vlaamse regering duidelijk gezegd dat zij het sociaal, economisch, cultureel, onderwijs- en milieubeleid wenste voort te zetten. Ik heb evenwel ook uitdrukkelijk aangegeven wat de evaluatie was van de Vlaamse regering over het Sint-Michielsakkoord.

Mijnheer Van Hauthem, het gaat wel over een tienpuntenprogramma, maar bij mijn weten is er nooit, noch in de Vlaamse regering, noch in de Vlaamse Raad bepaald hoeveel punten op tien er zouden moeten worden gegeven.

U leest ook een aantal documenten, kranten, weekbladen waaruit blijkt dat er in elk geval over alle opinies heen het tienpuntenprogramma van de Vlaamse regering het referentiepunt was bij de onderhandelingen over het Sint-Michielsakkoord.

Van den Brande

De heer Van Rompuy heeft zojuist terecht gesteld dat men evengoed kan zeggen dat er niet acht of zeven van de tien punten, maar elf of twaalf zijn goedgekeurd omdat een aantal punten die niet in het tienpuntenprogramma staan in het akkoord zijn vervat.

In de verschillende debatten over autonomie, zelfbeschikking, financiële middelen, uitbouw van de cultuur, economie, welzijn in de gemeenschappen kwam de betrachting van de Vlaamse gemeenschap duidelijk naar voren.

In een eerste fase was er in het noorden van het land de zoektocht naar de culturele identiteit, in het zuiden van het land was er vooral de vraag naar economische autonomie omwille van de veroudering van de industriële hefbomen.

In een tweede fase was er het vergroten, in noord en zuid, van de drang naar autonomie. In Vlaanderen werden de culturele aspiraties uitgebreid met economische en sociale aspiraties. In het zuiden gebeurde het omgekeerde: de culturele autonomie werd er gekoppeld aan de oorspronkelijke economische, meer bepaald de gewestvorming.

Bij de derde stap van de staatshervorming werd gepoogd te komen tot een synthese. In de hervormingen van 1970, 1980, 1988 en 1989 werd getracht hieraan inhoud te geven.

Op dit ogenblik is er het Sint-Michielsakkoord. Een aantal elementen zoals de instellingen, de betrachting naar een eigen Vlaams Parlement, het streven naar het respecteren van het territorialiteitsbeginsel en de verbreding van de bevoegdheden op een aantal domeinen, om meer financiële armslag en middelen te hebben, zijn uitdrukkelijk in het Sint-Michielsakkoord verweven. Ik weet, mijnheer Van Hauthem dat, misschien niet u persoonlijk, sommigen in Vlaanderen alles veil hebben en dagen en nachten zoeken naar wat niet werd gerealiseerd, zonder voldoende aan te geven wat er wel werd gerealiseerd. De voorzitter van dit Vlaamse

parlement heeft over de hervormingen van de instellingen – hervormingen die zijn gekoppeld aan die van de Kamer en de Senaat, wat wij ook wensten – uitdrukkelijk gesteld dat de verwachtingen en de eisen die het Vlaams parlement en de Vlaamse regering hadden gesteld, inderdaad worden ingelost.

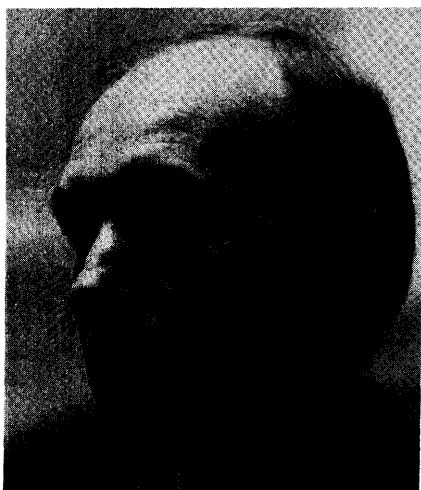
Zo kom ik tot de bevoegdheden. In het tienpuntenprogramma was vermeld dat op het vlak van de bevoegdheden voortgang moest worden gemaakt. Ik stel vast dat de heer Van Hauthem erkent dat het internationaal verdragsrecht, wordt gerealiseerd. Uw standpunt dat op het vlak van de buitenlandse handel, het wetenschapsbeleid en de landbouw er alleen Waalse eisen zijn, deel ik niet omdat ik geloof dat een van de grote verdiensten van het Sint-Michielsakkoord is dat voor het eerst in een staatshervorming de verschillende deelstaten zich kunnen terugvinden en herkennen in onderdelen van het akkoord. Het grote verschil met alle vorige staatshervormingen is zonder enige twijfel dat zowel in het noorden als het zuiden van het land men zegt dat een aantal punten kunnen worden gerealiseerd. Dit biedt ons eindelijk een normale federale logica waarbij niet enkel de communautaire conflictstof naar voren komt en wordt geregeld. In een federaal staatsbestel is de enige juiste discussie de discussie over de federale overheid – wat bevoegdheden, middelen en mogelijkheden betreft – en de autonomie van de deelstaten. Dit is het reële federale debat. Bijvoorbeeld in de Bondsrepubliek, om het zeer nabij te stellen, gaat het debat niet tussen Baden-Württemberg en Beieren of andere deelstaten en Beieren. Het bestendige federale debat, in andere federale structuren, gaat over de autonomie en het respect van bevoegdheden. Het essentiële van het debat is de confrontatie over het samengaan, rekening houdend met wat zich voor de federale overheid en de deelstaten afspeelt. Wij hebben dus een belangrijke stap voorwaarts gezet. Naast de punten die wij hebben aangehaald inzake de parlementaire instellingen en de bevoegdheden, de middelen en de responsabilisering – een zeer moei-

lijk punt ook is de afbouw van de financiële transfers – kan, voor het eerst in noord en zuid, een globale vooruitgang worden vastgesteld.

Na de zaken grondig te hebben afgewogen, zijn wij nog steeds van mening dat het Sint-Michielsakkoord nagenoeg volledig tegemoetkomt aan wat wij verwachtten en voorstelden. Dat was trouwens een onderdeel van de nieuwe verklaring die wij op 20 oktober aflegden. U heeft mij nooit euforisch weten doen over het Sint-Michielsakkoord. Wanneer deelstaten in een dynamisch perspectief willen samenleven in een confederaal staatsverband, is er geen enkele reden om te zeggen dat de staatsvorming een eindpunt betekent. Ik behoor tot degenen die ervan overtuigd zijn dat de staatsvorming zal leiden tot het nemen van bepaalde stappen aangaande materies die nu nog behoren tot de federale bevoegdheid.

Ik kom nu tot één van de concrete zorgenpunten in de verklaring van de Vlaamse regering en dat werd aangehaald in de interpellatie, met name de afbouw van de financiële transfers. In het tienpuntenprogramma hebben wij uitdrukkelijk gesteld dat wij wensten dat deze transfers op basis van niet-objectieve gegevens niet enkel moesten worden afgebouwd, maar tevens dat er een eind moest worden aan gemaakt. Gezien de voorstellen van de federale regering ter zake, merk ik dat dienaangaande niet alleen belangrijke stappen worden gezet, maar dat bovendien de Vlaamse regering uitdrukkelijk heeft gesteld dat maatregelen moeten worden genomen. Dat zal de toetssteen zijn, samen met de Grondwetwijziging en met de wijzigingen in de bijzonder wet en de gewone wet, op het vlak van de uitvoering van het Sint-Michielsakkoord.

Het spreekt vanzelf dat zowel politiek als beleidsmatig, de zaken niet zullen worden opgelost door commissies te organiseren en deskundigen in te schakelen. Wij willen echter de voorzorg nemen voldoende klaar te zien wat de precieze inhoud van de transfers betreft. U weet even goed

Ook VLD-fractievoorzitter A. Denys interpelleerde minister-president L. Van den Brande (CVP) over de houding van de Vlaamse regering tegenover de gevolgen van het Sint-Michielsakkoord en diende daaromtrent een met redenen omklede motie van aanbeveling in

als ik dat ter zake het probleem zich niet zozeer situeert op het vlak van de uitgaven, maar wel op het vlak van de inkomsten in de sociale zekerheid en de wanverhoudingen die daar zouden kunnen ontstaan. Als ik denk aan de parlementaire hervorming met het territorialiteitsprincipe, aan het toekennen van bevoegdheden en middelen en aan het rechte trekken van niet-objectieve transfers, dan ben ik van mening dat wij in alle geweten en ook vanuit Vlaanderen tot het besluit konden en kunnen komen dat het Sint-Michielsakkoord nagenoeg volledig tegemoetkomt aan onze verwachtingen.

De heer G. Annemans : Mijnheer de minister-president, indien ik u goed begrijp, dan verbindt u aan de eindstemming, voor alle andere onderdelen van het Sint-Michielsakkoord, niet de voorwaarde dat er een concrete maatregel zou zijn genomen inzake de afbouw van de zogenaamde niet-objectiveerbare transfers in de sociale zekerheid ?

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Annemans, ik ga ervan uit dat u niet alleen fysisch, maar ook geestelijk aanwezig bent. Is dat zo ?

De heer G. Annemans : Inderdaad.

Minister-president L. Van den Brande : Daarover zijn wij het dan eens.

Verder verwijst ik naar de concrete ontwerpen en maatregelen die voorliggen. Ik geef u vier voorbeelden van debatten die op federaal niveau zullen worden gevoerd : de responsabilisering van de verzekeringsinstellingen, het terugdringen van de historische forfaits inzake klinische biologie in het ziekenhuismilieu, het doorvoeren van beperkingen inzake de uitgaven voor ambulante klinische biologie door het gebruik van medische profielen en het invoeren van een gelijkaardig correctiemechanisme voor de medische beeldvorming. In dat verband denk ik ook aan de ontwerpen die voorliggen. Ter zake is de betrokken federale minister verantwoordelijk, samen met de federale regering, voor een correcte uitvoering en om in te spelen op hetgeen Vlaanderen wenste. Wij kunnen enkel op een juiste, evenwichtige, maar duidelijke manier zeggen, zoals in het tienpuntenprogramma, dat wij, buiten alle andere elementen, de afbouw wensen van de niet-objectief te verklaren transfers.

De heer G. Annemans : De andere ontwerpen van het Sint-Michielsakkoord liggen klaar en zullen morgen ter beschikking zijn, maar de ontwerpen waar u over spreekt, ken ik niet.

Minister-president L. Van den Brande : Vermits ik ervan uitga dat u een fysisch en geestelijk actief parlementslid bent, neem ik aan dat u weet dat er een aantal ontwerpen circuleren, zowel in verband met de staatsvorming als met het wegwerken van de niet-objectieve transfers, die hetzij voor advies aan de Raad van State werden voorgelegd, hetzij eerlang zullen worden ingediend in de federale Kamers.

Ik wilde enkel zeggen, mijnheer Annemans, dat die afweging in de federale Kamers zal moeten worden gemaakt en dat ik, vanuit de Vlaamse

regering en de Vlaamse Raad, uitga van het feit dat deze ontwerpen en de ermee samenhangende uitvoeringsbesluiten deel uitmaken van het Vlaamse tienpuntenprogramma. De Vlaamse regering wenst uitdrukkelijk dat deze niet-objectieve transfers worden stopgezet en dat deze stopzetting gesteund is op concrete wetten en besluiten. De Kamer en de Senaat zullen de nodige klaarheid moeten krijgen van de betrokken federale minister. Dit is een essentieel onderdeel van de procedure tot wijziging van de Grondwet, de bijzondere wet en de gewone wet, waarover de fracties zich zullen moeten beraden in de federale Kamers.

De vragen van de heer Denys zijn in hoofdzaak gericht op het in het tweede luik van het akkoord verduidelijkte probleem van het taaltoezicht. Er moet worden vastgesteld dat er geen wijzigingen zijn in het taalstatuut en dat de regeling met betrekking tot het taalgebruik in bestuurszaken niet wordt aangetast.

Over de rol en de taak van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht kunnen een aantal overwegingen worden gemaakt. Mijnheer Denys, indien u zegt dat deze instelling paritair is samengesteld en niet tot besluiten kan komen ingeval de twee vleugels een tegengestelde houding aannemen, dan mag u eigenlijk gerust zijn. Inderdaad, als er vanuit bepaalde gemeenten klachten worden ingediend – we gaan ervan uit dat het gaat over klachten van Franstaligen – dan zullen zij volgens uw logica, omwille van de paritaire samenstelling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, nooit de nodige respons krijgen.

De heer A. Denys : Ik geef ter zake een concreet voorbeeld. De stad Ronse heeft een aanvraag ingediend tot het verspreiden van een informatieblad in de twee talen. Tot dusver werd aan de klachten, ingediend bij de gewestminister, geen gevolg gegeven. De Vaste Commissie voor Taaltoezicht heeft ter zake een houding aangenomen, die niet strookt met wat onder meer de betrokken burgemeester zegt. Dit is een zeer concreet voorbeeld waarbij het toebedelen van de voorgedijrol aan de Vaste Com-

Denys

missie voor Taaltoezicht een totaal ander resultaat oplevert dan wanneer de verantwoordelijkheid bij de gewestminister ligt.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Denys, ik heb de tekst vóór mij liggen waarin staat dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht bij haar advies desgevallend een aanbeveling ten behoeve van de betrokken overheid kan voegen waarin zij vraagt binnen een door haar bepaalde termijn, hetzij de nietigheid van de gestelde handeling vast te stellen, hetzij alle nodige maatregelen te nemen. Daarin wordt ook gezegd dat het advies, samen met de eventuele aanbeveling, aan de klagende partij wordt betekend. Het gaat hier dus niet over beslissingsmacht. Alleen indien de betrokken overheid, binnen de door de commissie bepaalde termijn, geen nuttig gevolg geeft aan het advies, kan de commissie eventueel zelf alle nodige maatregelen nemen. De voogdij wordt helemaal niet uitgeschakeld. (**Protest bij de heer A. Denys**)

Hebt u de tekst gelezen, mijnheer Denys ?

De heer A. Denys : Ik zal concreet zijn.

De heer E. Van Rompuy : Hebt u de tekst gelezen, mijnheer Denys ?

De heer A. Denys : Mijnheer Van Rompuy, wij krijgen die teksten niet. Wij gaan voort op wat we in de pers lezen, wij nemen niet deel aan die kasteelgesprekken.

Ik heb daarover een concrete vraag gesteld.

De heer E. Van Rompuy : U moet een beetje geduld oefenen, mijnheer Denys.

De heer A. Denys : Neen, mijnheer Van Rompuy, ik wacht niet, want de ervaring heeft me geleerd dat wie wacht al te vaak wordt gerold. Mijn concrete vraag luidt als volgt : Als er uit Ronse een taaklucht komt, wie gaat daarover dan beslissen ? Zal het de voogdijminister zijn of de Vaste Commissie voor Taaltoezicht ?

De heer E. Van Rompuy : Normalerweise neemt de voogdijminister een beslissing. Wanneer de voogdij geen beslissing neemt, dan kan de commissie binnen een bepaalde termijn in de plaats treden.

De heer A. Denys : Daarover bestaat de grootste twijfel ! Wij zijn niet zinnens die twijfel te laten bestaan en zullen dus een motie van aanbeveling indienen waarvan de tekst geen aanleiding zal kunnen geven tot enig misverstand.

De heer E. Van Rompuy : Zal de heer De Croo deze motie medeondertekenen, mijnheer Denys ?

De heer A. Denys : Natuurlijk, mijnheer Van Rompuy, waarom niet ?

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Denys, ik zou willen antwoorden op het tweede deel van uw interpellatie, dat betrekking heeft op de bijkomende middelen die aan de deelstaten worden toegekend. Sommigen spreken over het manna dat uit de federale hemel naar beneden dwarrelt.

Eerst zou ik de cijfers op een rijtje willen zetten. Het gaat dus voor 1993 om de 2,8 miljard frank voor de gedeeltelijke koppeling van de dotaties aan het BNP en de 3,7 miljard frank voor de volledige overheveling van het kijk- en luistergeld.

Verder is er het bedrag van 3,2 miljard frank aan meeruitgaven die gepaard gaan met de afschaffing van de maaltijdchèques. Eigenlijk is dat geen echt supplement.

Wij hebben het dus niet over 10 miljard frank, noch over 9,7 miljard frank, maar over 6,5 miljard frank of de som van de eerste twee bedragen die ik heb vermeld.

Mijnheer Denys, ik wens hierover geen discussie aan te gaan. Ik heb enkel de neerdwarrelende miljarden frank even zakelijk willen duiden. Bij vorige interpellaties en vragen heb ik nooit een ander bedrag vermeld, ik ben daarin nu even duidelijk geweest als voorheen, ik heb niets genuanceerd. Ik heb altijd de verklaring van de Vlaamse regering van 20 oktober

1992 in herinnering gebracht : " De Vlaamse regering zal in beginsel deze nieuwe middelen niet aanwenden om de uitgaven voor de huidige bevoegdheden voor 1992 en 1993 te verhogen." Deze bij komende middelen zullen overeenkomstig de regeringsverklaring bij voorrang worden aangewend om de financiële toestand van Vlaanderen te verbeteren. Wat is nu . . .

De heer A. Denys : Bij voorrang, mijnheer Van den Brande, bij voorrang !

Minister-president L. Van den Brande : Wat is nu . . .

De heer A. Denys : . . .de betekenis ervan ?

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Denys, daarmee beland ik bij het derde punt van uw interpellatie. U hebt daaraan de werkgelegenheid en de problematiek van de werkloosheid gekoppeld.

Mijnheer Denys, u kan niet ontkennen dat die twee dingen samenhangen.

Mijnheer Denys, u beweert dat ik zou hebben gezegd dat er toch een marge bestaat om wat te doen voor de werkgelegenheid. Natuurlijk is dat zo, op voorwaarde echter dat dit de conclusie is van de Vlaamse werkgelegenheidsconferentie. (**De heer Denys glimlacht uitdrukkelijk**)

Zoals u wellicht ook zelf gelezen en gehoord hebt, moeten wij niet meer denken aan het evalueren van tewerkstellingsprogramma's, en evenmin nog langer overwegen om een werkgelegenheidsconferentie te houden. Sinds één maand hebben wij afgesproken in het Vlaams sociaal-economisch overlegcomité om rond al deze punten niet enkel van gedachten te wisselen, maar daarover rapporten op te stellen op basis waarvan het positieve en negatieve kan worden geëvalueerd en een bijsturingpolitiek kan worden uitgestippeld.

Deze documenten evalueren de lopende tewerkstellingprogramma's en worden besproken op de werkgelegenheidsconferentie.

Van den Brande

Op 27 november aanstaande zullen wij samen met werkgevers en werknemers op basis van deze documenten nagaan welke zinnvolle maatregelen op het vlak van het werkgelegenheidsbeleid kunnen worden genomen.

Daar herhaal ik het standpunt dat ik ook gisteren in de commissie uitdrukkelijk heb ontwikkeld, namelijk dat ik er absoluut van overtuigd ben dat er voor de werkloosheid, die gebonden is aan conjuncturele en aan een aantal structurele problemen in Vlaanderen, maar een antwoord kan komen vanuit de economische werkgelegenheid. Hiermee bedoel ik het economisch initiatief en al wat daarmee samenhangt. Wij moeten de grootste voorzichtigheid aan de dag leggen ten opzichte van de overheids-tewerkstellingsprogramma's omdat het verleden heeft geleerd dat een aantal tewerkstellingsprogramma's, die met de beste wil en bedoeling zijn opgesteld, niet konden worden aangehouden onder meer om budgettaire redenen. Wij moeten alles op alles zetten om een strategisch, economisch en industrieel beleid te voeren dat een duurzame werkgelegenheid tot stand kan brengen.

Ik wil echter niet vooruitlopen op de resultaten van de werkgelegenheidsconferentie. Als daar over een aantal voorstellen een consensus kan worden bereikt, zullen wij die ondersteunen en onderzoeken welke middelen voorhanden zijn om deze eventueel te financieren.

Mijnheer Denys, en dit is een concreet antwoord op uw vraag, het is voor mij niet noodzakelijk te putten uit de te transfereren middelen vanuit de federale overheid. Ik zal in de huidige begroting van de Vlaamse regering de middelen zoeken voor de maatregelen die bedoeld zijn om de werkgelegenheidssituatie in Vlaanderen te verbeteren en waarover een consensus is bereikt in de werkgelegenheidsconferentie. In heel het kader van de schuldafbouw en de verbetering van onze begrotingssituatie op nationaal en federaal vlak is het uitermate gevaarlijk op alle domei-

nen alle vragenlijsten naast elkaar te leggen. Ik wens te voorkomen dat er op het vlak van onderwijs, welzijn, cultuur, milieu en economie een superlijst van vragen en voorstellen tot stand komt die ons onze prioritaire opdracht, het verbeteren van de budgettaire toestand van Vlaanderen, zou doen vergeten.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, voor de helderheid van het debat vraag ik de minister vandaag te zeggen dat de 6,5 miljard frank die wij netto krijgen door de uitvoering van het Sint-Michielsakkoord zullen worden aangewend om de schuld te verminderen, ongeacht de resultaten van de tewerkstellingsconferentie. Ik heb uit zijn uiteenzetting begrepen dat de eventuele resultaten daarvan zullen worden gefinancierd met de middelen die in de huidige begroting voorhanden zijn. Is dat de interpretatie die ik daaraan kan geven ?

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Denys, de zaken zijn heel eenvoudig. Ik heb u gezegd dat er voorbereidingen aan de gang zijn voor de werkgelegenheidsconferentie van 27 november, de documenten worden voorbereid in verschillende werkgroepen. Tijdens de twee daaropvolgende maanden zullen nog een aantal bijeenkomsten worden gehouden om goed te kunnen overwegen welke projecten uiteindelijk zullen worden uitgewerkt. Op dat ogenblik zullen de noodzakelijke beslissingen worden genomen.

Ik heb verwezen naar het Vlaams regeerakkoord en naar de verklaring die ik op 20 oktober heb afgelegd toen ik heb gezegd, ik citeer : waar dit het akkoord wegdraagt van alle collega's in de Vlaamse regering dat wij bij voorrang moeten... Einde citaat. Dat betekent dat wij het er in de Vlaamse regering over eens zijn dat het budget moet worden verbeterd en dat daarnaast middelen moeten worden gezocht om maatregelen te nemen met betrekking tot de werkgelegenheid.

De heer A. Denys : Mijnheer Van den Brande, u weet zeer goed dat binnen uw eigen Vlaamse regering

hieraan een andere interpretatie wordt gegeven door mevrouw Detiège en door andere socialistische ministers. Uit uw antwoord heb ik begrepen dat de Vlaamse regering met betrekking tot deze materie een definitieve beslissing zal nemen na de tewerkstellingsconferentie.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Denys, het standpunt van de Vlaamse regering is duidelijk. Het werd hier door mij vertolkt en vertaald op 20 oktober.

Anderzijds wensen wij samen iets te doen aan de werkloosheid en aan de werkgelegenheid. Het is mijn mening dat wij alle mogelijke inspanningen moeten doen om de nodige middelen te vinden.

De heer A. Denys : Niet van mevrouw Detiège, uw standpunt.

Minister-president L. Van den Brande : Mevrouw Detiège heeft enkel gezegd dat wij moeten nadenken over werkgelegenheidsprogramma's en over tewerkstellingsbijsturing. U hoeft geen tegenstellingen te zoeken waar er geen zijn. Wij zullen onze verantwoordelijkheid nemen.

De bijkomende middelen moeten zeker en vast in de eerste plaats worden aangewend voor het budget.

De heer E. Van Rompny : De minister van Begroting heeft met betrekking tot deze materie deze week een belangrijke toespraak gehouden, waarin zij heeft gezegd dat de SERV-norm zal worden vervangen door een meester-norm. Dit heeft tot gevolg dat wij cumulatief tot in het jaar 2000, door het niet uitgeven van wat in het Sint-Michielsakkoord werd bepaald, ongeveer 80 miljard frank beneden het schuldniveau zullen blijven, dat we zouden bereiken indien we de SERV-norm zouden volgen.

De minister-president heeft verklaard dat inderdaad in die richting wordt gedacht. Onze fractie onderschrijft volledig de verklaringen van de minister-president maar de regering moet hieraan de nodige interpretatie geven.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, colle-

Van den Brande

ga's, ik wil mijn uiteenzetting afronden met een goed oud Vlaams spreekwoord : Wij mogen het vel van de beer.... U kent ongetwijfeld het vervolg van dit spreekwoord. Dit punt, waar wij prospectief nadenken over wat wij kunnen doen met al deze miljarden . . .

De heer A. Denys : Hebt u daar dan problemen mee ?

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb in juli, in september en op 20 oktober op uw vraag in welke mate ik rekening houd met wat zou kunnen voortvloeien uit communautaire akkoorden, geantwoord. U hebt mij ter zake immers geïnterpelleerd.

Velen — hier en elders — dachten dat wij een aantal bedragen al hadden ingecalculereerd in onze begroting. Ik heb altijd gezegd dat wij enkel rekening houden met middelen die er werkelijk zijn. Zorgzaam waken over de middelen behoort immers tot de goede Vlaamse traditie. Daarvoor willen wij alle inspanningen doen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, ik zal geen repliek houden.

Mijn vraag stel ik alleen onder voorbehoud van de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord.

Mijnheer de minister-president, wij zijn aan het einde gekomen van de bespreking van de begroting 1993 in de commissies, dus aan de vooravond van de bespreking van de begroting 1993 in openbare vergadering. Welnu, het gaat over middelen die, bij goedkeuring onder voorbehoud, in 1993 zullen worden aangewend. U moet begrijpen dat wij, als parlementsleden, willen weten, alvorens het debat start, weliswaar onder voorbehoud van goedkeuring, op welke manier de middelen precies zullen worden aangewend, zoniet voeren wij hier een valse discussie.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Denys, het zou van on-

zentwege getuigen van parlementair onfatsoen indien wij dit zo zouden stellen. Ik acht het onaanvaardbaar dat wij zouden zeggen dat er een tableau is die de realiteit weergeeft, maar dat er bovendien een kolom is die een aantal ander zaken kan inhouden.

U weet, mijnheer Denys, dat het over 10 miljard frank gaat ; zakelijk heb ik u gezegd dat het over 6,5 miljard frank gaat.

Vervolgens, als het gaat over de inkomsten ingevolge de financieringswet van 16 januari 1989, waarop de gewesten en de gemeenschappen recht hebben, is het zo dat door de evolutie van de inkomsten in de vier of vijf onderdelen, ook gedeeltelijk de koppeling aan de evolutie van het BNP, een wijziging in de cijfers kan optreden

Het is niet te verantwoorden dat zou worden gezegd : dit is de realiteit en daarnaast is nog een andere kolom te voorzien. Dit zou niet ernstig zijn. Ik wens dit ook niet te doen. (*Twistgesprekken tussen de heren A. Denys, G. Annemans en de minister-president*)

Mijnheer Denys, u brengt mij op een formidabele piste : kan ik u vragen dat u onder voorbehoud bereid bent om het vertrouwen aan deze Vlaamse regering te geven ?

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer de minister-president, wanneer u met een moeilijk probleem wordt geconfronteerd, verstaat u de kunst de vis te verdrinken, terwijl u ons in feite zou moeten gelijk geven. U verdrinkt inderdaad de vis in zeer breed uitgesponnen en algemene beschouwingen.

Mijnheer de minister-president, ik heb hier van uwwege een paar Kafkaïaanse uitspraken gehoord.

U heb gezegd dat de Vlaamse regering in feite nooit punt per punt de evaluatie heeft gemaakt. Dit is toch hallucinant. Dit document bevat voor u blijkbaar wel iets nieuws. Even

Kafkaïaanse is — maar u gaat er niet op in — dat het territorialiteitsbeginsel gerespecteerd is. Ik heb u gezegd dat dit niet juist is ; ik heb voorbeelden aangehaald. U antwoordt daar gewoon niet op. U blijft er bij dat dit principe gehandhaafd wordt.

Dit klopt toch niet. Het college van gouverneurs vormt toch een inbreuk op de territorialiteit. De machinatie van de verkiezing van de Senaat is bedoeld om de Franstaligen uit de rand en uit Voeren te laten deelnemen aan de Franse Gemeenschapsraad of aan de Waalse Gewestraad.

U kan dit toch niet ontkennen. Toch antwoordt u niet. U antwoordt niet eens of ik gelijk heb als ik uw tienpuntenprogramma overloop. Nogmaals, u verdrinkt de vis.

U beweert dat sommigen dagen en nachten zoeken naar het slechte in een communautair akkoord. Ik heb slechts twee uur nodig gehad : ik heb de tekst vergeleken met het regeerprogramma.

In de Vlaamse Raad zou men u niet op uw inconsequenties ten opzichte van uw programma mogen wijzen. U weet bovendien dat uw tienpuntenprogramma voor ons te minimalistisch was. Ik heb dit trouwens al gezegd tijdens het investituurdebat.

Nu confronteren wij u met het feit dat u niet eens de helft van uw ambitieus programma hebt gehaald. U antwoordt dan dat u niet vier op tien hebt gehaald, maar elf op tien.

Mijnheer de minister-president, dit akkoord heeft niets te maken met federale logica. U verwees nog even naar het verleden. Voor u telde de gemeenschap zoals het gewest voor het Zuiden. Uiteraard komt het dan altijd tot een botsing : welk soort federalisme wil men ? Nu blijkt dat het gewestfederalisme gewonnen heeft.

Over de sociale zekerheid blijft u al even vaag. Het valt me op dat men nu vit over een heel klein deeltje van de 300 miljard frank die jaarlijks van noord naar zuid verhuizen. U hebt zelfs geen garantie dat er iets zal worden gedaan vooraleer het Sint-Michielsakkoord zal zijn goedgekeurd.

Van Hauthem

Het zal met de rapporten over de transfers vergaan zoals met de derde fase tijdens de vorige legislatuur.

Dit akkoord is een typische uiting van federalisme op zijn Belgisch dat niet meer kan kloppen. Het komt erop neer dat Vlaanderen zijn numerieke meerderheid nooit heeft kunnen doen gelden in ons land. Nu komt er een federalisme tot stand waarbij wij wel een bepaalde autonomie krijgen, maar waarbij Wallonië zijn bevoorrechte positie op financieel en politiek vlak inzake autonomie stap voor stap heeft kunnen beschermen, beveiligen en bevestigen in grendels en grendelgrondwetten.

Mijnheer de voorzitter, mijn fractie zal een motie van aanbeveling indienen.

Ten slotte is dit akkoord een illustra-

tie van een oud Nederlands spreekwoord : de trouwen zijn machteloos, de machtigen zijn trouweloos. (**Applaus**)

Motie van aanbeveling

De voorzitter : Door de heren Denys en Van Hauthem werden tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld .

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 9.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt om 17.25 uur gesloten.